

GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN EĞİTİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Hazırlayan : Çiğdem ULUÇ

Danışman: Doç.Zuhra MANSUROVA

Lisansüstü eğitim,öğretim ve sınav yönetmeliğinin Sosyal Bilimler Enstitüsü müzik anasanat dalı yaylı çalgılar sanat dalı için öngördüğü yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

**Edirne
Trakya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

Haziran, 2006

ÖNSÖZ

Ülkemizde Cumhuriyet sonrası sanat alanındaki yeniden yapılanma ve yenileşme hareketleri çerçevesinde müziğin gelişimi yeni bir canlılık ve ivme kazanarak uygar çağdaşlık seviyesindeki yerini alma yönünde çok önemli gelişmeler kaydetmiştir. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri de bu canlılık içerisinde 1989 yılından itibaren öğrenci yetiştirmeye başlamış ve ülkemizin sanat eğitimi dünyasına yeni yetenekleri kazandırmaya başlamıştır. Ancak her yapılanma gibi bu alanda da çalgı eğitimi alanında bazı sorunlar gündeme gelmiştir. Özellikle AGSL'lerin 13-14 yaş sonrası geç çalgı eğitimine başlaması ve bu yaştaki öğrencilerin ergenlik dönemi sorunları gibi faktörler etkisinde çalgı eğitimi güçleşmekte ve beraberinde ciddi sorunları gündeme getirmektedir. İşte bu bağlamda yapılan bu araştırma Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi alan öğrencilerin keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri tespit ederek çözüm önerileri getirmeyi amaçlamaktadır.

Bu araştırmayı yaparken bana sürekli destek olan başta Keman Hocam ve Danışmanım Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğretim Görevlisi Sayın Doç. Zuhra MANSUROVA'ya, Devlet Konservatuvarı Müzik Bölüm Başkanı Sayın Doç. Süleyman Sırrı GÜNER'e, bana anket ve tez yazımı konusunda destek veren Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölüm Başkanı Murat Özden ULUÇ'a, Piyano eşliklerimi yapan Sayın Nilay SOĞUKÇAM'a, bana her zaman moral destek veren kızım Gülce Melis'e, Edirne, İstanbul, Bursa, Tekirdağ, Lüleburgaz ve Çanakkale illerindeki Anadolu güzel sanatlar liselerindeki keman öğrencilerine ve keman öğretmenlerine teşekkür ederim.

Edirne, Haziran, 2006

Çiğdem ULUÇ

Tezin adı : Güzel sanatlar liselerinde keman eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri

Tezi hazırlayan : Çiğdem Uluç

ÖZET

Güzel Sanatlar Liselerinde eğitim ve öğretim gören öğrencilerin ileri yaşlarda özellikle ilköğretim 8. sınıf sonrası çalgı eğitimine başlamaları ve ergenlik dönemi özelliklerinin tümünü yapılarında barındırmaları nedeniyle bu öğrencilerimizde keman eğitimi çok hassas ve ciddi bir konu olarak bir çok güçlüğü bünyesinde barındırarak karşımıza çıkmaktadır. Geç yaş dönemi çalgı öğretimi zorlukları ile (14-16 arası yaş gurubu), Fiziksel ve psikolojik gelişimin şekillendiği bu devrede Keman eğitimi öğretmenleri de belli sıkıntılar yaşatmaktadır. Öğrencilerin fizyolojik ve psikolojik gelişim sürecinde olmaları ve ergenlik döneminin en belirgin özelliklerinden olan otorite ve çalışma disiplinine direnme özellikleri, yine ergenlik dönemi özelliklerine bağlı olarak dikkat dağınıklığı gibi faktörler, öğrencinin çalgıya dair hazır bulunuşluğu, müziksel işitme yeteneğinin seviyesi, vücut ölçülerine uygun keman seçimi, yay seçimi, yastık ve çenelik seçimleri ve bunların amacına uygun kullanımı ve doğru yönlendirilmesi, çeşitli kalıtsal ve anatomik el, kol kusurları bedensel duruş engelleri (Postür), ayakta durmaya bağlı bel ve boyun, bacak ağrısı rahatsızlıkları gibi faktörler ise karşımıza alt problemler çıkmaktadır. “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi alan öğrencilerin keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri nelerdir” sorusunun cevabını ararken keman eğitiminde hiçbir ayrımın göz ardı edilmemesi sonucuna ulaştık.

Keman eğitimi yapan öğretmenlerin bu alanda eğitim yapan öğrencileri bir bütün olarak algılayıp her türlü fiziksel, kişisel, bedensel özelliklerini düşünerek adeta her öğrenciyi farklı bir birey olarak görüp tek tip eğitim yerine tutarlı geliştirici anlayışlı ergenlik dönemi genel sorunlarını da göz önüne alarak çok farklı yaklaşımlar sergilemelidir. Öğretmenlerin keman eğitimi alan öğrencilerinde karşılaşılabilecek muhtemel belirlenen sorunlara yönelik alternatif program, ders içeriği ve esnek öğretim metotları geliştirmesi, gerek öğretmen gerekse öğrencinin yararına olacağı inancıyla hareket ederek keman çalmayı bir yaşam biçimi haline getirerek sevdirmelidir. Öğretmenlerin öğrencilerin sorunları göz ardı etmeden zamanında tedbirler alarak soruları sorun haline getirmeden yanıtlayarak öğrencinin performansını hep ileriye götürmektir.

The name of the thesis : What difficulties do the students who have been trained about playing violin in Fine Arts High School have during the training.

Prepared by : Çiğdem ULUÇ

ABSTRACT

Violin education is a very sensitive and serious and also has many difficulties in itself because the students who have been trained in Fine Arts High Schools usually start their education older, especially after secondary school (after 8th class) and also they have hebetic problems, In this period, violin teachers have some troubles because of training difficulties about playing instrument in old ages and forming of physocological and physical development of the students. The students' physiological and pysical development period and opposing the authority and the working dicipline which is one of the clearest feature of puberty, and also the factors like carelessness related to the puberty, the student's availability for the instrument, the level of capability related to having an ear for music, choosing the violin, fiddlestick, pad and bracket acording to his/her body, and their suitable usage for these aims and also orientation correctly, some hereditary and anatomical hand and arm defects, bodily posture defects, waist ache ,neck ache, leg ache related to standing up during playing are the sub problems that we face. "What difficulties do the students who have been trained about playing violin in Anatolian Fine Arts High School have during the training?" We came to the conclusion that we should take into consideration the seperations.

The teachers who are training about this subject should consider different approaches which sense all the students as a whole, but taking into consideration the physical, personal and bodily features and also general problems about puberty instead of simple education. The teachers should improve alternative programmes, courses, flexible methods of teaching for the students learning to play violin acording to the difficulties which can be met. They also should make the students love the violin and it must be a life style for them. They should answer the students' questions before creating new problems and take measures on time and contribute the students' performances.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
I. BÖLÜM	
GİRİŞ	1
Problem	1
Amaç	2
Önem	3
Sayıtlılar	3
Sınırlılıklar	3
Tanımlar	3
İlgili Araştırmalar	3
II. BÖLÜM	
İLGİLİ ALANYAZIN	4
III. BÖLÜM	
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	28
Araştırma modeli	28
Evren ve örneklem	28
Evren ve örneklem guruplarının özellikleri	29
Veri toplama aracının geliştirilmesi	30
Ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği	31
Verilerin toplanması	31
Verilerin çözümü ve yorumlanması	31
IV. BÖLÜM	
BULGULAR VE YORUM	32
Problem ve alt problemlere ilişkin bulgu ve yorumlar	32
V. BÖLÜM	
SONUÇ VE ÖNERİLER	
Sonuç ve öneriler	60
EKLER	64
Anketler	65
KAYNAKÇA	73

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde Problem, alt problemler,amaç , önem , sayıtlılar, sınırlılıklar, tanımlar yer almaktadır.

Problem

Türkiye’de Cumhuriyet dönemi müzik sanatının yeniden yapılandırılması sürecinde gelişimin ve değişimin en önemli bir halkası olarak çok önceden beri açılmaları planlanmasına rağmen ancak ilk Güzel Sanatlar Lisesi 1989 yılında açılabilmiştir. Ülkemizin müzik öğretmeni kaynağının en önemli bölümünü oluşturan üniversitelerimizin müzik öğretmenliği bölümlerine alt hazırlamak amacıyla kurulan güzel sanatlar liseleri kuruluşu ile okula kabul edilen öğrencilerin yaş faktörü nedeniyle bir takım çalgı öğretim sorunlarını da beraberinde getirmiştir.

Anadolu Güzel Sanatlar liselerinde eğitim ve öğretim gören öğrencilerin ileri yaşlarda özellikle ilköğretim 8. sınıf sonrası çalgı eğitimine başlamaları ve ergenlik dönemi özelliklerinin tümünü yapılarında barındırmaları nedeniyle bu öğrencilerimizde keman eğitimi çok hassas ve ciddi bir konu olarak bir çok güçlüğü bünyesinde barındırarak karşımıza çıkmaktadır. Geç yaş dönemi çalgı öğretimi zorlukları ile (14-16 arası yaş gurubu), fiziksel ve psikolojik gelişimin şekillendiği bu devrede keman eğitimi öğretmenleri de belli sıkıntılar yaşatmaktadır. Bu guruptaki öğrencilerin keman eğitiminde karşılaşıacağı sorunların ve çözüm önerilerinin bilimsel açıdan incelenmesi ve net olarak sonuçlarıyla ortaya konulması öğrencilerin gelecekteki müzik yaşantılarını olumlu yönde etkileyebileceği gibi, yapılabilecek teknik hatalar da öğrencide geri dönülmez teknik bozukluklara yol açabilecektir.

Öğrencilerin fizyolojik ve psikolojik gelişim sürecinde olmaları ve ergenlik döneminin en belirgin özelliklerinden olan otorite ve çalışma disiplinine direnme özellikleri, yine ergenlik dönemi özelliklerine bağlı olarak dikkat dağınıklığı gibi faktörler, öğrencinin çalgıya dair hazır bulunuşluğu, müziksel işitme yeteneğinin

seviyesi, vücut ölçülerine uygun keman seçimi, yay seçimi, yastık ve çenelik seçimleri ve bunların amacına uygun kullanımı ve doğru yönlendirilmesi, çeşitli kalıtsal ve anatomik el, kol kusurları bedensel duruş engelleri, ayakta durmaya bağlı bel ve boyun , bacak ağrısı rahatsızlıkları gibi faktörler ise karşımıza alt problemler çıkmaktadır.

Bütün bu alt problemler öğrencinin kemandaki gelişimini engellemekte öğrencilerin büyük bölümü bu güçlüklerin hepsini değilse bile bazılarıyla baş etmekte zorlanmakta ve bu güçlüklerin çözümüne yönelik profesyonel yardım bulmakta zorlanmaktadır. Bu çalışmada gerek ana problem, gerekse ana problemi oluşturan alt problemlerin saptanmasına ve çözümüne yönelik tüm durumlar net ve açık bir şekilde incelenerek ortaya konulacaktır.

Problem Cümlesi “ Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükler nelerdir?”

Alt problemler

1. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitiminde ilk öğrenme basamaklarında karşılaşılan sorunlar nelerdir?
2. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerin de Başlangıç keman eğitiminde ve devamında öğrencilerin karşılaştığı fiziksel rahatsızlıklar nelerdir?
3. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman dersi işleyişi , öğretim yöntemleri , ekoller nasıl olmalıdır?
4. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerini çalgısına ilişkin sorunlar nelerdir?
5. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman çalma performansınızı etkileyen en önemli faktörler hangileridir?
6. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman çalma performansınıza en çok etki eden hangi faktörler nelerdir
7. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin Fiziksel ve kişisel nitelikleri nasıl olmalıdır.
8. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi veren öğretmen profili nasıl olmalıdır?

Amaç

Bu çalışma Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri saptamayı ve bu güçlüklerin çözümlenmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlayacaktır.

Önem

Bu çalışmanın önemi ülkemizde Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki keman öğrencilerinin karşılaştıkları öğretim güçlüklerini daha rahat aşabilme ve ilerideki müzik yaşantılarında müzikalitesi yüksek öğrenciler yetiştirme anlamında sorunlarının çözümlenmesine ışık tutacak olmasıdır.

Sınırlılıklar

Araştırma Güzel Sanatlar Liselerindeki keman öğrencilerinin keman Eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlüklerin aşılmasına yönelik çözüm önerileri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Keman

Yay ve Tekniği

Ergenlik dönemi

Postür

II. BÖLÜM

ALANYAZIN

TÜRKİYE'DE KEMAN VE KEMAN EĞİTİMİNİN TARİHÇESİ

1997 yılından bu yana yeni bir yapılanma süreci içine giren Eğitim Fakülteleri bünyesinde müzik öğretmeni yetiştirme görevini sürdüren Müzik Öğretmenliği Anabilim dallarda bu yeni süreç içerisinde “Bireysel Çalgı Eğitimi” dersi adı altında öğretimi sürdürülen “Keman” çalgısının ve eğitiminin daha işlevsel bir nitelik kazanması ve alanda kullanımının daha etkin hale getirilmesi ve dolayısıyla müzik öğretmeni yetiştirme niteliğinin artırılması amacıyla genel bir değerlendirme yapılmıştır. Bu genel değerlendirme yapılırken müzik öğretmeni yetiştirmede kemanın önemi, keman eğitimine ışık tutan eğitimciler, programlar açısından konumu ve günümüzdeki sonuçlarının ortaya konmasına gerek duyulmuştur.

Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Keman Eğitiminin Tarihsel Süreci ve Yön Veren Eğitimciler

Cumhuriyetin ilk müzik öğretmeni yetiştiren kurumu olan Musiki Muallim Mektebi kurulmadan önce de Osmanlı'da bu görevi üstlenen kurumlar bulunmaktaydı. “Modern Avrupa kemanının Osmanlı'ya ilk gelişi bu kurumlardan olan Muzıka-i Humayun kuruluşuyla başlamıştır” (Öztuna,1969). 18. yy'ın ikinci yarısına denk gelen bu başlangıçtan önce Türk müziğinde yaylı grubu olarak “İkliğ, Gicek, Ki-yak, Kopuz ve Kemançe” nin (Aşkın, 1992) varlığı bilinmektedir. Müzik araştırmacısı Toderini de “ilk olarak 1723 yılları dolaylarında kendinin de tanık olduğu ayaklı kemanın varlığından söz eder” (Aksoy, 1994). Modern Avrupa kemanına benzerlik açısından en yakın olan çalgı ise “ilk kez 1740'ta kullanıldığı bilinen Sinekeman (violon d'amore)” dır(Barut, 1995). Modern kemanın ülkeye girişinden sonra ilk olarak İstanbul'da müzikli salonlarda kullanıldığı izlenmektedir. Buralarda daha çok “Çingene, Yunan, Yahudi ve Ermeni çalıcılar tarafından kullanılan” (Aksoy, 2000) kemanın Rauf Yekta Bey ülkeye “Avusturya-Macaristan ve Balkanlardan” (Kurtaslan, 2001) girdiğini söylemektedir. 1826'da açılan Muzıka-i Humayun'un şefi Donizetti 1846'da yaylı sazlar bölümünü açar

ve Avrupa'dan çalgı öğretmenleri getirtir. Bu dönemlerde şef olarak getirilen “İtalyan A. Mariani ve L. Arditi'nin kemancılıklarından da yararlanıldığı” bilinmektedir. (Tebiş, 2002)

1848 yılında Belçikalı besteci ve kemancı H. Vieuxtemp'in İstanbul'a konser vermek için geldiği ve Muzıka-i Humayun'da 60 kadar öğrenciye ders verdiği”(Gazimihâl,1955) bilinmektedir. Müzik öğretmeni yetiştirmede keman eğitimi etkilemesi bakımından bu dönemlerde gelen en önemli isim Vondra Bey olarak kabul edilebilir. Paris ve Viyana konservatuarlarında eğitim görmüş dönemin önemli kemancılarından sayılan Vondra Bey ilk Türk keman sanatçısı Osman Zeki Üngör'ü yetiştirerek müzik eğitimcisi yetiştirmede keman eğitimi ekolünün temellerini atmıştır. Muzıka-i Humayun'da Vondra Bey ile çalıştıktan sonra eğitimine yurt dışında devam eden Osman Zeki Üngör yurda dönüşte oğlu Ekrem Zeki Ün'ü de yetiştirmiş ve Cumhuriyet'in ilk müzik öğretmeni yetiştiren kurumu olan Musiki Muallim Mektebinde görev alarak müzik öğretmeni yetiştirmede keman eğitime yön vermiştir. Müzik eğitimcisi yetiştirmede keman ekolünün oluşmasında diğer önemli bir isim de 1920'de İstanbul'a gelen Karl Berger olmuştur. Ankara Devlet Konservatuvarı, Musiki Muallim Mektebi ve Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümünde uzun yıllar keman öğretmenliği yapan Necdet Remzi Atak'ı yetiştiren Berger, Otakar Sevcik ile çalışmış olmasından dolayı “Sevcik-Berger çizgisini” (Gönlüm,1993) Türkiye'ye taşımıştır. Sevcik'in ünlü İtalyan besteci Viotti'nin öğrencisi olması dolayısıyla bu çizgi ile müzik eğitimcisi yetiştirmede oluşturulan keman ekolünün temellerinin bir anlamda Viotti'ye kadar uzandığı söylenebilir.

Musiki Muallim Mektebinin kuruluşundan iki yıl sonra öğretim kadrosunda iyileştirme yapılması amacıyla alınan karar sonucunda yurt dışından keman öğretimi adına gelen en önemli isimlerden biri de Macar keman virtüozü Lico Amar'dır (Gökyay, 1941). Amar 1938'de Türkiye'ye gelmiş ve 1957 yılına kadar kalarak uzun bir dönem keman eğitiminde önemli rol oynamıştır. Yine bu dönemler keman eğitimi adına adına gelen ve keman eğitimciliklerinden yararlanan diğer yabancı kemancılardan bazıları da Eva Franke Klein, Bernhard Klein ve Weis Peter'dir. 1935'ten sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümünde görev yapan Cezmi Erinç'te, Paris'te Flesch okulunda öğrenci olmasıyla Flesch ekolünü Türkiye'ye taşıyan önemli bir isim olarak izlenmektedir.

Yukarıda adı geçen birinci kuşak keman eğitimcileri müzik öğretmeni yetiştirmede keman eğitiminde uzun yıllar görev alan pek çok keman öğretim elemanı yetiştirmişlerdir. Bunlardan bazıları; Nejdet Remzi Atak, Oktay Dalaysel, Ulvi Yücelen, Fehamettin Özgüç, İhhan Özsoy, Faruk Güvenç, Haluk Onarır, Fethi Kopuz, Hasan Hüseyin Akbulut, Edip Günay, Ömer Can, Ali Uçan, Sadettin Ünal'dır. Bu kadronun içinden bazı keman eğitimcileri ve onların yetiştirdikleri öğretim elemanları müzik eğitimcisi yetiştirmede keman eğitimcisi görevleri sürdürmektedirler.

Müzik eğitimcisi yetiştirme programları içinde keman çalgısının yeri

Öğretmen yetiştirme çabaları açısından başlıca kaynak sayılan medreselerden (Ergün, 2001) sonra daha yeni yaklaşımların izlendiği 1455'lerde kurulan Enderun mekteplerinin kurulması (Kaya, 1984) ve 1848'de Dârümuallimîn-i Rüşdî'nin açılmasıyla öğretmen yetiştirmenin kurumsallaştığı gözlenmektedir. Öğretmen yetiştirmede ilk olarak 1924'te ki Dârümuallimîn ve Dârümuallimat'ların programındaki müzik derslerinde keman çalmanın zorunlu tutulduğu izlenmekte, hemen aynı yıl müzik öğretmeni ve sanatçı yetiştirme amacıyla Musiki Muallim Mektebinin kuruluşu gerçekleşmektedir. Bu kurumun kuruluşuna kadar Osmanlı'da çalgı eğitiminin en etkin gerçekleştirildiği kurum ise saray ve ordu bandolarına çalıcı yetiştiren ve saray bandosu görevini gören Muzika-i Humayun olmuştur.

Musiki Muallim Mektebinin kuruluşundan hemen sonra 1925'te ki talimatnamede "talim edilecek aletler" içinde geçen keman adı, 1931'deki talimatnamede "her talebe evvel emirde keman öğrenmeye mecburdur" şeklinde bir ifade ile yerini bulmaktadır. 1941'deki çizelgesel ve tanımsal programda ise kemanın ayrıca bir ders adı ile anıldığı gözlenmektedir. 1970 programı incelendiğinde ise bu çalgının "esas çalgı" ya da "yardımcı çalgı" adıyla okutulduğu anlaşılmaktadır. Bu isimli derslere ilişkin yapılan tanımlardan kemana ilişkin kritik davranışların yeterince belirlenmediği izlenmektedir. Bunu 1978 yılında öğrenim dönemleri gözetilerek, haftalık krediler de düşünülerek temel kritik davranışların belirlendiği daha ayrıntılı bir program takip etmiştir. (Uçan, 1996)

1997'deki yeni yapılanmayla Yüksek Öğretim Kurumu tarafından Anabilim Dallarına uygulanmak üzere gönderilen Müzik Öğretmenliği Lisans Programında ders tanımında yer alan "öğrenci, beden yapısına uygun yaylı, nefesli, mızraplı-telli çalgılardan

birini seçer” ifadesinden çalgının “Bireysel Çalgı Eğitimi” kapsamında okutulacağı anlaşılmaktadır.. Ders tanımının oldukça dar kalması yanında yine derste izlenecek kritik davranışları açıklayan bir yapılanmanın olmayışı bu bağlamda sorun noktası olarak ortaya çıkmaktadır denebilir.

Müzik öğretmenliği eğitimi sürecinde keman eğitimciliğinin önemi ve niteliksel durumu

Keman, 1997 yılındaki yeni yapılanma ile Türkiye’de ki 18 Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında Yüksek Öğretim Kurumu tarafından gönderilen Müzik Öğretmenliği Lisans Programı kapsamında Bireysel Çalgı Eğitimi adı altında okutulmaktadır. Çalgının öğretiminin bireysel olarak yapılması sebebiyle öğretim elemanları tarafından daha çok öğrencilik yıllarına kadar uzanan, geçmişteki keman çalma deneyimlerini yansıtan karma (geleneksel) öğretim yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Çağdaş Türk keman eğitiminin ilkeleri “insanın doğasına uygun, kemanın yapısına uygun, insan doğası ile keman yapısı arasında uyumlu, Türk müziğine dayanan, evrensel müziğe açık olan, çağdaş eğitim ilkelerine uygun, Türkiye’nin somut koşullarıyla tutarlı” olmalıdır (Uçan, 1980). Bu bağlamda keman eğitiminde izlenecek ideal öğretim yöntemi de “öğrencinin fiziksel yapısına, bedensel gelişimine, zihinsel algılamasına ve psikolojik durumuna uygunluk yanında çağdaş keman çalma teknikleri ve müzikalite anlayışına uygun olarak öğretmen tarafından seçilmeli ve bu nitelikte seçilen yöntemin dünyadaki diğer müzik okullarında kullanılır yöntemler arasında olmasına özen göstermelidir” (Tebiş, 2002). Keman eğitimi uygulamaları geniş bir alanı kapsar ve çok yönlü çalışmayı gerektirir. Keman eğitiminin doğru ve etkin yapılabilmesi için “iyi yetişmiş, çalgısında yetkin, pedagojik formasyona sahip öğretim elemanlarına ve yetenekli, algılaması güçlü, zeki öğrencilere gereksinim vardır” (Çilden, 1997). Bu çalgıya ilişkin olarak halen yürürlükteki programdan çalgının öğretimine ilişkin amaç, ilke ve yöntemler anlaşılmamakla birlikte bugüne kadar yayınlanmış kitap, makale ve bildiriler kapsamında çalgının öğretilmesindeki temel amacın “kemana ilişkin yeni bilgi ve becerileri kazanmak ya da eksik kalan bilgi ve becerileri eklemek, geliştirmek ve pekiştirmek” (Büyükaksoy, 1997) olduğu söylenebilir

Okullardaki müzik derslerinde müzik öğretmenlerinin keman kullanması için müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki mevcut “Bireysel Çalgı Eğitimi” ders programlarının ayrıntılı şekilde planlanması ve uygulamaya geçirilmesi için “çalgi eğitiminde ilk andan itibaren iyi bir planın yapılması ve bu eğitimi verimli kılacak her türlü olanağın hazırlanması, kısaca iyi çalgı eğitimcisinin yetişmesini sağlayabilecek standardın oluşturulması ve bunun giderek artırılması” (Uslu, 1998) gerekmektedir

Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programları ile Müzik Öğretmenliği görevi arasında gerekli olan ilişkinin kurulabilmesi için müzik öğretmenliğine hazırlıkta uygulanan keman öğretim programları işlevsel amaçları da belirlenmek suretiyle geliştirilmeli ve yeniden yapılandırılmalıdır. Bu bağlamda yürürlükte olan program üzerinde, müzik öğretmeninın kemanı meslek yaşamında daha etkin kullanmasını destekleme yönünde yoğunlaşan düzenlemeler yapılmalı ve temelde odak olarak okul müziği alınmalıdır. Bu çerçevede temel amacın müzik öğretmeni yetiştirme olduğu gözden uzak tutulmamalı ve müzik öğretmenin hizmet götüreceği ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarındaki müzik eğitimi ortamları sürekli hatırdta tutulmalıdır. Müzik öğretmenlerinin keman çalma davranışları genelde mesleğe yönelik farklı beceriler içerdiğinden, mevcut keman öğretim programlarında sağlanabilecek yapısal değişikliklerle çağdaş program geliştirme yaklaşımı içinde müzik öğretmenlerine özgü keman çalma davranışları oluşturulmalıdır. Kazandırılacak keman çalma davranışları duyuşsal yönden müzik öğretmeninini kemanı ders içi ve ders dışı kullanmaya özendirici bir yaklaşımla ele alınmalı, böylece kemanın bir öğretmen veya sınıf çalgısı olarak benimsenmesi yolundaki gerekli çabalar gösterilmelidir.

ÇALGI EĞİTİMİNDE NİTELİK SORUNLARI

Müzik öğretmeni yetiştirme programlarında sekiz yarıyılı kapsayan çalgı eğitimi, müzik öğretmeninın biçimlenmesinde çok önemli disiplinlerden biridir. Eğitim çok özen gerektiren bir süreçtir. Çalgı eğitimi, sanat eğitiminin bir boyutu olması nedeniyle daha da özen gösterilmesi gereken bir süreçtir. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nden (AGSL) çalgı eğitimi alarak gelen öğrencilerin, bu programlara ana kaynak olmasıyla birlikte çalgı eğitimi ve öğretiminin niteliği önem kazanmaktadır. AGSL’den başlamak üzere Üniversiteler Müzik eğitimi ABD’lerinde devam eden toplam sekiz yıllık çalgı eğitimi süreci içerisindeki basamakların her öğrenci için çok iyi planlanıp değerlendirilmesi, çalgı çalma disiplininin öğrencilere sabırla, hiçbir basamak atlanmadan verilmesi büyük önem taşımaktadır. Aksi halde çalgı çalma, bir disiplin olmaktan çıkarak öğrencinin teknik

sorunlarla boğuştuğu ve giderek dağ gibi büyüyen sorunlar silsilesi olmaya başlamaktadır. Çalgı eğitimi verdiğiniz öğrenciyi teknik olarak nasıl yönlendirirseniz o doğrultuda şekillenecektir. Doğru bir teknikle etkili çalgı çalmayı öğrenmek her öğrencinin en doğal hakkı olmalıdır.

Eğitim fakülteleri Müzik eğitimi anabilim dallarında verilmekte olan çalgı eğitimine AGSL’de verilmekte olan çalgı eğitimi başlangıç alındığında, bu liselerdeki çalgı eğitimiyle ilgili sorunları görmezlikten gelmek mümkün değildir. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara büyük ölçüde kaynak oluşturan AGSL’in nicelik olarak artması çok sevindirici olmakla birlikte, nitelik konusuna yeterli özen gösterilmediği sürece, istenilen düzeyde ve nitelikte “müzik öğretmeni” yetiştirilmesinin mümkün olamayacağı açıktır. Bu durum çalgı eğitimi için de geçerlidir.

Çalgı eğitiminde niteliği etkileyen üç temel faktörden söz edilebilir. Öğretmen, öğrenci ve öğretim faktörlerinden en önemlisi kuşkusuz ki öğretmendir. Etkili çalgı çalmayla ilgili temel doğru teknik ve müzikal davranışları öğrenciyeye kazandırarak bu temel davranışların geliştirilmesinin ve etkili çalgı çalmaya dönüştürülmesinin önünü açacak kişi olan öğretmenin, aynı zamanda iyi bir öğretmenlik formasyonu almış olması da çok önemlidir. Sönmez’e göre; “Öğretmenlik özel bilgi ve beceri isteyen önemli bir meslektir. Öğretmen eğitim ortamında yol gösterici, tutarlı bir orkestra şefi gibi davranmalıdır. Yoksa bilgi aktaran, bulan yapan değil, bunlarla birlikte ve daha çok bulduran, yaptıran, çözdürebilen olmalıdır. Hiçbir öğrencinin diğerinin özdeşi olmadığı unutulmamalı, bireysel ayrılıklar gözönünde tutulmalı, eğitim öğretim ortamını buna göre düzenlemelidir. Yeni çok seçenekli öğrenme-öğretme yöntemlerini işe koşup, öğrencilerin yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanınmalıdır.”

Öğretmenin çalgı çalmayla ilgili doğru bilgi ve becerilerle donanımlı olması bir zorunluluk olmakla birlikte, bireysel olarak yapılan çalgı eğitimi için bu bilgi ve becerilerin öğrenciyeye aktarılması konusunda çoğu kez yeterli olamamaktadır. Bu aşamada öğrencinin öğrenme kapasitesi kadar öğretmenin her öğrenciyeye göre geliştireceği öğretim yöntemleri üretme yeteneği de büyük önem taşımaktadır. İyi bir özel öğretici, belli bir ögenin öğretilmesi için gerekli olan katılma ya da deneme süresinin bir öğrenciden diğerine değişme göstereceğini bilir. Bazı öğrenciler bir ögeyi çok az denemeyle öğrenebilirken, diğerlerinin bu ögeyi tam olarak öğrenebilmeleri için daha fazla deneme yapmaları gerekebilir. Bazı öğrenciler bir işlemin tümünü birkaç denemeyle öğrenebilirken

diğerlerinin ilk önce bu işlemin basamaklarını ayrı ayrı deneyerek öğrenmeleri ve bundan sonra bu işlemin tümünü birden denemeye başlamaları gerekebilir.” (Bloom, 1995:135)

Öğrencinin çalgı çalmayla ilgili gerekli bilgi ve becerileri kolay alabilmesi ve gerçek anlamda yaşantısına sokabilmesi için, öğrenci ve öğretmenin birbirini sevmesi ve çok iyi iletişim kurması da gerekmektedir. Öğrenci için çalgıyı sevmek öğretmeni sevmekle adeta özdeşleşmektedir. Ünlü eğitimci piyanist Mithat Fenmen bu konudaki görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;

“Müzik eğitiminde başarı sağlamak, öğretmenin kendisini sevdirmesiyle başlar. Bu işe yeni başlayanların ruhsal durumu gözönünde tutulmalıdır. Müziğe yeni başlayan bir öğrenci öğretmenini hep memnun etmek ister. Sarfettiği çabanın armağanı budur. Bu noktayı akıldan hiç çıkarmayalım ve öğrenciyi eleştirirken iyi taraflarını daha fazla belirterek cesaretini arttıralım. Aynı zamanda daha fazla çalışması gereken yerleri de gösterelim.

Müziğe yeni başlayan öğrenci, çalgıyla ilk karşılaşmasının uyandıracığı yadırgama ve güçlükler karşısında belki de cesaretini yitirecektir. Müziğin karmaşık kuralları, can sıkıcı alıştırmaları onu usandırabilir. Öğretmenin vereceği güzel örnekler ve karşılaştırmalar sayesinde, öğrenci işin iç yüzünü kavrayabilir. Öğrenci daima desteklenmelidir.”

Çalgı çalma güç ve karmaşık bir iştir. Çalgı çalmayı öğretecek iyi bir öğretmen, öğrenmeye hazır, istekli ve yetenekli bir öğrencinin yanısıra, iyi düzenlenmiş bir öğretim programının titizlikle uygulanması da büyük önem taşımaktadır.

“AGSL’ler yapı olarak anadolu lisesi, fen lisesi ve genel lise modellerinin bileşkesi olmuştur. AGSL modeli, temelde bilim liseleri modelinden yola çıkılarak ve geçmişteki ilköğretmen okulları ‘sanat seminerleri’ modelinden esinlenilerek oluşturulan, ayrıca devlet konservatuvarı lise kısmı modelinden de yararlanılarak geliştirilmiş bir lise modeli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte AGSL modelinin meslek lisesi modeli değil de daha çok anadolu-fen lisesi modeline göre oluşturulmuş olması da bu liselerin gelecekleri için önemli ve çok olumlu bir etken oluşturmaktadır. (Uçan, 1995:106-146).

Uçan’ın saptamasından da anlaşıldığı üzere AGSL’ler aynı zamanda bilim liseleridir. Bu liselerdeki öğrencilerimizden, bir yandan bilim liseleri öğretim programlarının bir yandan da sanat eğitimi öğretim programlarının gerekleri beklenmektedir. Oysa bu iki karmaşık programı birlikte gerçekleştirmesi beklenen bu öğrencilerimiz, Fen Liseleri ve Anadolu Liselerinde olduğu gibi merkezi bir seçme

sınavından geçerek bu okullara alınmamaktadırlar. AGSL'ye öğrenciler yalnızca, saptanan ortaöğretim başarı puanı barajı dikkate alınarak yapılan ön kayıt ve ardından yapılan özel yetenek sınavıyla seçilmektedirler. Her AGSL için öğrenci kontenjanları baştan belirlenmekte ve saptanan kontenjan kadar öğrenci alınması zorunlu kılınmaktadır. Böylece genellikle aday öğrencilerin yetenek düzeyinin yeterliliğine bakılmaksızın bu okullara öğrenci kabul edilmiş olmaktadır. Bazı durumlarda ön kayıtla başvuran aday öğrencilerin sayısı kontenjanı aşmadığı ya da çok az aştığı halde yapılan yetenek sınavlarında alınan puan ne olursa olsun yetenek sınavında baraj konmadığı için, öğrenciler arasında müzik yeteneği açısından gerçek anlamda bir seçme yapıldığı söylenemez. Bu durumda başvuran öğrencilerin yetenek sınırıyla yetinilmek zorunda kalınmaktadır. Elbette ki bu durumun yapılacak eğitimde nitelik sorunlarını da beraberinde getirmesi kaçınılmazdır. Bu durumun düzeltilmesi gerekmektedir. Saptanan kontenjanların mutlaka doldurulması beklenmemeli, bu okullardaki öğretim programlarının düzeyi gözönünde bulundurularak bu programı kaldırabilecek yetenekte öğrencilerin seçilebilmesi için bir baraj uygulanmalı, bu barajın altında kalan öğrenciler kontenjan dolmasa da bu okullara kabul edilmemelidir.

Fen lisesi ve anadolu lisesi öğrencileri gibi genel bir seçme sınavından geçmemiş bu öğrencilerden iki karmaşık ve yüklü öğretim programının altından kalkması beklenmektedir. Böylesine iki boyutlu öğretim programı uygulanan bu liselerde, sanat eğitimiyle ilgili öğretim programları hazırlanırken işin bu yönünün de dikkate alınması gerekmektedir. Bu nedenle sanat eğitimiyle ilgili öğretim programının kapsamı çok geniş tutulmamalı, lise öğrenimi süresince her iki programın öğrenci tarafından kolaylıkla ve hazmedilerek yürütülebilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

21.11.1998 tarihinde görüşülüp MEB tarafından kabul edilmiş ve 1998-1999 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlamış bulunan AGSL'lerde çalgı eğitimi keman dersi öğretim programı incelendiğinde, bu programın keman eğitimi açısından oldukça kapsamlı olduğu görülmektedir. Dört diyez-dört bemollü majör-minör tonlarında iki oktavlık diziler, kalıcı ve geçişli birinci ikinci, üçüncü ve dördüncü konumların öğrenilmesi, sonat ve konçerto formunda eserleri müzik dönemlerinden örneklerle tanıma, temel ve ileri yay tekniklerini içeren etüt ve eserleri çalabilme toplam 9 ünite ile belirlenmiş ve üniteler 1. 2. 3. sınıflara yayılmış olarak uygulanmaktadır.

2001 yılında yapılan "AGSL'lerdeki Keman Öğretim Programı Uygulamalarının Değerlendirilmesi" konulu araştırma sonucunda;

- Öğrencilerin, kemanda duruş ve tutuşla ilgili temel davranışları ve temel yay tekniklerini büyük oranda öğrenerek davranışa dönüştürebildikleri, staccato, martole, flageolet gibi karmaşık ve zor olan yay tekniklerini orta düzeyde davranışa dönüştürebildikleri,
- Öğrencilerin I., II. ve III. konumları büyük oranda öğrenerek davranışa dönüştürdükleri, daha zor olan IV. konumda ise I., II. ve III. konumlardaki başarı düzeyinin elde edilemediği,
- Keman Öğretim Programı'nda yer alan yabancı dil, kültür dersleri ile müzikle ilgili derslerin birbirini orta düzeyde destekledikleri,
- Keman Öğretim Programı'nda öngörülen içeriğin orta düzeyde uygulanabildiği, içeriğin uygulamada fazlasıyla başarıya ulaşamadığı, bu durumda uygulanmakta olan keman öğretim programının tam olarak başarıya ulaşamadığı,
- Öğrencilerin okulu bitirdiklerinde Keman Öğretim Programı'nda öngörülen hedeflere yeterince ulaşamadıkları,
- AGSL müzik bölümlerinde Keman Öğretim Programı konusunda eğitim görmüş ve uzmanlaşmış öğretmenlere daha çok ihtiyaç olduğu,
- Elde edilen bulgulardan AGSL müzik bölümlerinde uygulanmakta olan Keman Öğretim Programı uygulamalarında beklenildiği düzeyde başarıya ulaşılamadığı,

saptanmıştır.

Aynı araştırmada, AGSL'de keman dersi veren öğretmenlere “keman öğretim programı” hakkındaki görüşleri sorulmuş belirtilen görüşlerden önemli başlıklar aşağıda sıralanmıştır.

Bu programın;

1. Nitelikli eğitimcilerle yapılacak çalışmalar için yeterli olduğu,
2. Bazı eksikliklerin düzeltilmesi, daha gerçekçi ve işlek bir duruma getirilmesi gerektiği,
3. Programın süreç olarak doktora programının sonuna kadar planlanması gerektiği, bir bütünün parçası olması gerektiği, öğrencinin psikolojik gelişimlerine göre biçimlendirilmesi gerektiği,
4. Öğrencilerin öncelikle birinci konumda temiz ve doğru çalmakla yükümlü olmaları, çok fazla yüklenerek temel davranışların bozulmasına neden olunmaması gerektiği, bununla

birlikte orkestra derslerinde de zor yay teknikleri uygulanarak öğrencilerin zorlanmamaları gerektiği,

5. AGSL keman öğretmenlerinin alanlarına hakim, sanat ve bilimle içiçe olmaları gerektiği,
6. Kaliteli öğretmenler bulunmadığı için keman öğretim programının değerlendirilmesinin zorlaşmakta olduğu ve keman derslerinin, öğrencilerin denek olarak kullanıldığı bir ders haline geldiği,
7. MEB tarafından AGSL müzik bölümleri çalgı öğretmenlerinin yaz aylarında eğitim seminerlerine alınıp yetiştirilmesi gerektiği görüşlerine yer verilmiştir.

Bu kadar geniş kapsamlı çalgı öğretim programıyla, yukarıda sözü edilen bilim lisesi programının aynı zamanda gerçekleştirilmesinin pratikte sağlanamadığı gözlenmektedir. Çalgı eğitiminde hedefler gereğinden yüksek tutulduğunda nitelik açısından bazı kayıpların olması doğaldır. Nitekim bu endişe gözününde bulundurularak, bu öğretim programının “açıklamalar” bölümünde aşağıdaki maddelerin sıralanmasına gerek duyulmuştur;

1. Bu programda 1, 2, 3. sınıf keman dersinin genel amaçları ve bunlara dayanan özel amaçları verilmiştir. Özel amaçların ölçülebilir ve gözlenebilir olması bakımından, her amacın altına kazandırılması gereken davranışlar sıralanmıştır.
2. Bu program, öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Bundan dolayı programın uygulanması aşamasında öğretmen, öğrencinin öngörülen davranışları kazanabilmesi için ona yol göstermeli ve sanatsal yeteneğini ortaya çıkarmada yardımcı olmalıdır.
3. Derslerin işlenişinde uygulamaya ağırlık verilmeli, bir öğrenme ünitesinde yer alan davranışlarınına yakını kazanılmadan bir sonraki üniteye geçilmemelidir (AGSL müzik bölümleri çalgı (keman) 1,2,3 dersi öğretim programı, Ekim 1997, Ankara).

Öğretim programlarının gerçekçi hazırlanması önemli ise de, sonuç olarak bu programları uygulayacak olan kişi öğretmendir. Bu bakımdan, her öğrencinin ayrı bir sınıf olarak düşünülmesi gereken çalgı eğitiminde de öğretmenin öğretim programını uygulamadaki başarısı, çalgı eğitimindeki niteliği artırma açısından daha da önem kazanmaktadır.

“Öğretmenler, öğrencilerinin eğitim programında belirtilen amaçlara ulaşmalarını sağlamak üzere görevlendirilmiş kişilerdir. Dolayısıyla eğitimde ulaşılan sonuçlarda öğretmenlerin büyük ölçüde etkisi bulunmaktadır. Öğrencilerin amaçlara ulaşma derecelerinde öğretmenin niteliği ve sınıf ortamında yaptığı davranışlar önem kazanmaktadır. ... Dolayısıyla etkili öğretmen, eğitim programında ulaşılması istenen amaçları başarmak için kendisinde olan yeterlilikleri sınıfta etkin bir şekilde uygulayan öğretmendir.” (Yüksel, 2003: 312,313)

Yüksel’in yukarıdaki görüşünden de anlaşılacağı gibi bir öğretim programını uygulayacak olan öğretmenin niteliği çok önemlidir. AGSL’deki çalgı öğretim programını uygulayacak olan çalgı öğretmenleri için de durum aynıdır. AGSL’deki çalgı öğretmenlerinin niteliği, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yapılan çalgı eğitiminin niteliği ile doğrudan ilgilidir. Çünkü AGSL’lere çalgı eğitimcisi olarak atanan öğretmenler, müzik öğretmeni yetiştiren üniversitelerden mezun olan müzik öğretmenleri arasından seçilmektedir. Dolayısıyla müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki çalgı eğitimcilerinin niteliği, AGSL’deki çalgı eğitimcilerinin niteliğini doğrudan etkilemektedir. Uçan’ın aşağıdaki görüşleri bu saptamaları güçlendirmektedir.

“AGSL müzik bölümü-alan öğretmeni, bilinen “müzik öğretmeni” tipinden oldukça farklı nitelikleri olan bir öğretmen tipidir. Bu bakımdan bu tür öğretmenlerin seçiminde ve yetiştiriminde farklı bir yol izlemek gerekmektedir. Unutmamalıdır ki müziğe üst düzeyde ilgili ve yetenekli AGSL müzik bölümü öğrencilerinin müzik- alan öğretmenleri de müziğe üst düzeyde ilgili ve yetenekli olmak, çok iyi bir müzik öğretmeni niteliklerine sahip olmak ve müziğin AGSL müzik bölümleri eğitim programlarında kapsanan başlıca alanlarının en az birinde yeterince derinleşmiş/ustalaşmış/ uzmanlaşmış olmak durumundadır.(Uçan, 1996: 31)

Uygulamada müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardan mezun olan her müzik öğretmenini gereksinim durumunda AGSL’de çalgı öğretmeni olarak görmemiz olasıdır. Bu durum sınavla ya da görevlendirme yoluyla gerçekleşmektedir. Üniversitelerde müzik öğretmeni yetiştirirken sadece ilköğretim ve liseler için değil aynı zamanda AGSL müzik bölümleri için de öğretmen yetiştirdiğimiz gözardı edilmemelidir.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda çalgı eğitimi veren öğretim elemanlarının, çalgı çalmada teknik ve müzikal olarak belli sorunları aşmış olmaları, müzik öğretmeni adaylarının gelişmelerini sağlayacak temel teknik ve müzikal doğruları onlara aktarabilecek yetenek, kapasite ve donanımda olmaları, gelecekte çalgı eğitimcisi de

olabilecek bu öğrencilerin çalgılarında yetkin olmalarını sağlamaya yardımcı olacak önemli bir koşul olarak karşımıza çıkmaktadır.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda çalışan çalgı eğitimcilerine önemli görev düşmektedir. Çünkü, AGSL’de çalışacak öğretmenlerin çalgı eğitiminde yeterli olabilmeleri bu elemanların nitelikli olmalarına ve titiz çalışmalarına bağlıdır. Çalgısında iyi yetiştirilmiş bir müzik öğretmeni gittiği her okulda rahatlıkla çalgı öğretmenliği yapabilecek yeterlikte olacaktır. Bu yeterlikte olan AGSL müzik bölümü çalgı eğitimcisi de iyi öğrenciler yetiştirecektir. Yetiştirdiği öğrenciler müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara geldiklerinde, çalgı eğitimlerine kaldıkları düzeyden devam etme olanağı bulacaklardır. Böylece üniversite düzeyinde de çalgı eğitiminin gereklerini yerine getirerek yeterli donanım ve öğretmenlik formasyonuna sahip olarak yetişmiş olan müzik öğretmenlerinin AGSL’de çalgı öğretmenliği yapması sağlanmış olacak ve bu döngünün sağlam olması, hem müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki hem de AGSL’deki çalgı eğitiminin niteliğinin artmasına yardımcı olacaktır.

Elbette ki, toplam sekiz yıllık bir süreyi kapsadığı düşünülen çalgı eğitiminin niteliğini doğrudan etkileyen ve bu sürecin ikinci aşamasını oluşturan, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki dört yıllık çalgı eğitimi sürecinin de aynı kapsamda ayrıca ele alınarak irdelenmesi gerekmektedir. Bu aşamada yalnızca bu kurumlardaki öğretim elemanlarının nitelikli olması gereği üzerinde durulmuş, bu kurumlardaki çalgı eğitim programı, öğrenci seçimi ve kapasitesi vb. durumların ayrıntılarına girilmemiştir. Ancak, benzer nitelik sorunlarının bu kurumlardaki çalgı eğitimi için de büyük ölçüde geçerli olduğu söylenebilir.

Sekiz yıllık çalgı eğitimi süresinin kesintisiz ve verimli bir çalgı eğitimi sürecine dönüştürülebilmesi için AGSL’deki çalgı eğitimi ile müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki çalgı eğitiminin birbirini tamamlar nitelikte olması gereği açıktır. Bu eğitim sürecini kesintiye uğratan ya da verimliliği, gelişmeyi engelleyen etkenlerden biri, çalgı eğitimine temel oluşturması açısından AGSL’lerde yapılan çalgı eğitimindeki eksik ve yanlış uygulamalardır.

AGSL’lerdeki çalgı eğitiminde, belli basamaklar izlenmeden, her basamaktaki teknik ve müzikal kazanımların yeterlilik durumları dikkate alınmadan diğer basamaklara geçilerek, özellikle teknik becerilerin kazandırılmasında önemli eksiklik ve yanlışlıkların yerleşmesinin farkına varılmaması ve buna rağmen öğrencinin teknik düzeyinin üzerinde etüt ve eserlerin çalıştırılmasında ısrar edilmesi birkaç yönden giderilmesi zor sorunlar

yaratabilmektedir. Öncelikle, yanlış teknik alışkanlıklarla, teknik ve müzikal alt yapı eksiklikleriyle müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara gelen öğrenciler, bu eksik ve yanlışların giderilmesi için doğal olarak, ulaştıklarını düşündükleri düzeyin çok daha gerisinden yeniden başlamak ve edindikleri yanlış alışkanlıkları düzeltmek için büyük çaba göstermek zorunda kalmaktadırlar.

Çalgı eğitiminde, edinilmiş yanlış teknik alışkanlıkların düzeltilmesinin o tekniğin ilk kez öğrenilmesinden çok daha güç olduğu bilinen bir gerçektir. Bu durum, hem öğrenci hem öğretmen için sıkıntı vericidir. Çünkü alışkanlıklarımız günlük yaşantımızda da en kolay ve rahat olduğunu düşündüğümüz ve çoğunlukla düşünmeden gerçekleştirdiğimiz davranış biçimleridir. Çalgı eğitimindeki sözü edilen sıkıntılı durum da, öğrencinin dört yıl boyunca edindiği bazı alışkanlık haline gelmiş yanlış teknik davranışların, en rahat ve kolay olduğunun sanılmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum, öğrencinin önemli sayılabilecek bir zaman dilimini kaybetmesine neden olmaktadır. Temel teknik davranışların düzeltilmesi süreci öğrencilerde genellikle moral bozukluğu yaratmaktadır. Çünkü, öğrenci daha önce çalgısında ulaşmış olduğunu düşündüğü teknik düzeyin gerçekçi olmadığını, edindiği temel sağ el ve sol el tekniklerinde önemli yanlışlar bulunduğunu ve bunların giderilmesi için büyük çaba göstermesi gerekeceğini öğrenmesi, öncelikle öğrenciyi arkadaşları arasında başarısız ya da geri kalmış bir konumda göstermektedir. Bu nedenlerle öğrencinin kaybettiği zaman, sekiz yıl olarak görünen çalgı eğitimi süresinin azalmasına neden olmakta, çalgı eğitiminin kesintisiz, birbirini destekleyen, verimli ve nitelikli bir sonuca ulaşmasına belli ölçüde engel olmaktadır.

Eğitimin, özellikle de sanat eğitiminin her aşamasında başarı ile istek/sevgi birbirini besleyen unsurlardır. Çalgı eğitimi sırasında edinilmiş yanlış teknik davranışlar, öğrencinin çalgısından kolay ve nitelikli ses elde etmesinin güçleşmesine, çabuk yorulmasına, yoruldukça ve zorlandıkça tekrar çalışmaya başlama isteğinin azalmasına, daha zorlanması durumunda çalgısından soğumasına ve sonunda bu çalgıyı başaramayacağı endişesi ile çalgıdan tümünden uzaklaşmasına neden olabilmektedir. İşin bir başka önemli yanı da nitelikle ilgilidir. Genellikle öğrencinin, bir etüt ya da eseri baştan sona bazı önemli ayrıntıları dikkate almadan çalışıyor olması, bulunduğu teknik düzeyin üstünde etüt ve eserleri diğer yaşlılarının ilerisinde çalabiliyor görünme güdüsüyle yetiştirilmesi yerine, öğrencinin teknik düzeyine uygun etüt ve eserlerin amaçlarına uygun bir biçimde titizlikle ve her türlü teknik ve müzikal ayrıntı sindirilerek öğrencinin gerçek

anlamda öğrenmesinin sağlanması, çalınan etüt ve eserlerin daha nitelikli sesler elde edilerek daha etkili hale getirilmesi ve doğru çalışma alışkanlıklarının kazanılması konusunda öğrenciyi bilinçlenmeye yöneltecek yaklaşımlarda bulunulması son derece önemlidir. Daha basit anlamda ne çaldığından çok çaldığı eser ya da etüdü nasıl çaldığının çok daha önemli olduğunun, çalgı eğitiminin her aşamasında öğrenciyi hissettirilmesi, öğrencinin çalgı çalmada nicelikten çok niteliğe yönelmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

ÇALGI ÇALMAYA BAĞLI FİZİKSEL RAHATSIZLIKLAR

20. yüzyılın son yıllarına doğru yapılan araştırmalar, öğrenciden profesyonel sanatçıya kadar her düzeyde müzisyende çalgı çalmayla bağlantılı fiziksel sorunla karşılaşma oranının oldukça yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır. 1983'te yapılan bir araştırma ellerindeki çeşitli rahatsızlıklara çare arayan 100 müzisyen üzerinde yapılmış ve % 42'sinde başlıca belirtisi ağrı olan kas ve tendon hastalıkları saptanmıştır. İngiltere'de Performans Sanatları Tıp Derneği'nce yapılan başka bir araştırma sonuçları ise orkestra sanatçılarının %50-60 kadarının bir veya birkaç kez, çalgı çalmaktan kaynaklanan şiddetli rahatsızlık geçirdiğini göstermektedir. (Manchester-Flieder, 1991).

Amerikan Ulusal Rehabilitasyon Hastanesinde 44 müzik öğrencisini kapsayan bir araştırma, öğrencilerin %76 sının daha önce çalışmalarını iki haftadan fazla önleyecek kadar ciddi sorunlarla karşılaştıklarını ortaya çıkarmıştır (Mastroianni, Norris). 1988'de üniversiteye bağlı bir müzik okulunda 132 öğrenciden %80 inde yaklaşık beş hafta süren ağrı,tutulma, sızlama, gerginlik,sertlik gibi belirtiler gösteren el rahatsızlıkları olduğu ve çoğunluğu piyano ve yaylı çalgı öğrencilerinin oluşturduğu belirlenmiştir.1991'de Northeast Üniversitesi Müzik Okulunda, üç yıl boyunca 114 öğrenci üzerinde yürütülen bir araştırmada ise, her yıl %8.5 oranında rahatsızlık saptanmıştır.Ayrıca yaylı çalgı ve piyano öğrencilerinde ellere ilişkin sorunların daha fazla olduğu ve kız öğrencilerin rahatsızlıklara daha eğilimli oldukları da ortaya çıkmıştır. (Manchester-Flieder, 1991)

Konuyla ilgili literatürde, piyanistler fiziksel rahatsızlıklarla karşılaşma riski en fazla olan müzisyenler arasında yer almaktadırlar. Yakın tarihe göz atacak olursak bu saptamanın ne kadar yerinde olduğu anlaşılacaktır.Clara Schumann, Alexander Scriabin, Sergey Rachmaninoff, Wanda Landowska, Arthur Schnabel, Gary Graffman, Leon Fleisher, Glen Gould ve Michel Beroff gibi pek çok piyanist çeşitli düzeyde rahatsızlıklar

yüzünden , mesleki kariyerine son vermiş, konserlerini iptal etmiş veya kısıtlı bir repertuar içinde çalışmak zorunda kalmıştır(Mark, 2003)

Türkiye’de ise söz konusu rahatsızlıklar hakkında opera ve senfoni orkestrası gibi kurumlarda çalışan sanatçılar ile mesleki müzik eğitimi verilen okullardaki öğretim elemanları ve öğrencileri kapsayan herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ayrıca alana ait başvuru kaynaklarının da çok az sayıda olduğu görülmektedir. Bu bildirinin hazırlanmasında amaç, çalgı eğitimcilerinin konuya dikkatlerini çekmek, olası fiziksel rahatsızlıklar ile onlara zemin hazırlayan nedenler ve alınabilecek önlemler hakkında kısaca bilgi sunmaktır.

Fiziksel rahatsızlıkların nedenleri

Aşırı fiziksel hareket ve aşırı kullanım başlıca nedenlerden birisidir. Çalgı çalma yoğun çaba ve konsantrasyon gerektiren, oldukça karmaşık bir fiziksel ve zihinsel eylemdir. Bu nedenle, çalıcının tekniğini geliştirebilmek amacıyla çok ağır bir görev yüklenmesi ve tıpkı yarışa hazırlanan bir atlet gibi çalışarak normal vücut fonksiyonlarını aşması, özel türde bir dayanıklılık, esneklik, kas gücü ve koordinasyon geliştirmesi gerekir. Oysa, insan vücudu ancak bir dereceye kadar artan fiziksel etkinliğe uyum yapma yeteneğine sahiptir. Herhangi bir hareket, kas ve kemik dokuları içerisinde bir çok mikroskobik hasara neden olur. Normal hareket düzeninde bu dokular kendilerini onarabilir ve yavaş yavaş artan gerilime dayanıklı hale gelebilirler. Vücudun kapasitesini zorlayan, yoğun ve aralıksız çalışma koşullarında mikroskobik hasarlar onarılamaz ve akut rahatsızlıklar ortaya çıkabilir.

Çalgı çalma, çalgının çeşidine göre vücudun doğal duruşuna aykırı bir pozisyona girmesini gerektirir ve fiziksel gerilime neden olur. Çalgı tekniğinde gerginliğin yok edilmesi esastır; ama müziğin kendisi de disonans ve konsonanslar içeren gerilim ve gevşemeden ibarettir. “Enstrüman tekniğindeyse birbirine zıt kasların “agonist ve antagonist “ gerilimi dolayısı ile işbirliği söz konusudur. “Agonist ve antagonist gerilim, bir kasın kasılışına onun zıddı olan bir kasın kasılarak eşlik etmesidir(Şen, 1999).

Çalgı tekniğinde bir kas kasılırken diğeri aynı anda gevşeyerek uzar ve harekete olanak sağlar. Eğer gevşemeyi sağlayan kas sürekli gergin kalırsa hareket engellenir ve rahatsızlıklar ortaya çıkar (Mark,2003). Müzik yapmak için gereksinim duyulan kas

geriliminin bir kısmı çalma işinde kullanılırken bir kısmı da kas dokusunda kalır ve çalıcıdaki mevcut gerilime eklenir. Buna “artık gerilim” denir. C. Grindea’nın “Müziksel Performans’ta Gerilimler” adlı kitabında stres ve fiziksel gerilim sakatlanmalara yol açabilmesi nedeniyle çok önemli bir sorun olarak gösterilmektedir(Reubart, 141) Sinir sistemi vücudun yaşam kaynağıdır. Beyin, omurga ve omurgadan geçen tüm sinirler kasları, organları, dokuları, bezleri ve hormonları kontrol eder. Vücudun sürekli olarak strese maruz kalması sonucunda sinir sisteminde kısa devreler oluşur ve zamanla omurların dizilişinde bozulmalar meydana gelir. Bu da sinir sistemi üzerinde gerilime ve bazı organlarda fonksiyon bozukluğuna yol açar.

Timoty Jameson’a göre vücut, fiziksel, kimyasal ve duygusal olmak üzere üç tür stres kaynağının etkisi altındadır. Uzun süre devam eden ve önlem alınmayan stres etmenleri çabuk iyileşebilecek rahatsızlıklardan ciddi hastalıklara, sakatlıklara hatta yaşam kaybına bile neden olabilir.

1.Fiziksel stres etmenleri: Çalgı çalarken vücudun yanlış bir pozisyona girmesi, aralıksız olarak uzun süre çalışma, hep aynı duruş pozisyonunda çalma, aniden çalışma süresini iki katına çıkarma, çalgının yanı sıra uzun süre bilgisayar başında çalışma vb.

2.Kimyasal stres etmenleri: Bilerek veya bilmeyerek vücuda alınan maddeleri kapsar.İlaçlar, alkol, sigara, aşular, hormonlu gıdalar, kafeinli içecekler, fast food, çevredeki toksik maddeler vb.

3.Duygusal stres etmenleri: Konser veya sınava yönelik performans kaygısı, okul, aile ve iş ortamındaki sorunlar , günlük yaşamdaki olumsuz koşullar vb.

Fiziksel rahatsızlıkların genel belirtileri

Parmakları, elleri ve kolları hareket ettirecek kuvvet tendonlar vasıtası ile bağlı oldukları kaslardan sağlanır. Tendonlarda kan dolaşımının sınırlı olması hasar gören tendonların iyileşmesini zorlaştırır. Bu nedenle, tendonlar fiziksel zorlanma ve gerilime eğilim taşıyan, en zayıf yapılardır. Sürekli kuvvetli çalma kas, tendon ve diğer hassas dokular üzerindeki basıncı artırarak rahatsızlıklara yol açabilir (Mark, 2003).

- Çalgı çalmayı sağlayan organlarda ağrı, yanma, sertleşme, gerginlik karıncalanma, uyuşma, hissizlik gibi anormal duyular.
- Nesnelere tutma ve yakalamada güçlük çekme.
- Ellerde zayıflık hissi.
- El hareketlerinde hantallık ve sakarlık.
- Çalışma sırasında veya sonrasında başlayan ağrı.
- Kola yayılan boyun ağrısı.
- Parmaklar ve ellerden yukarıya omuza doğru yayılan ağrılar.
- Kol ve önkol kaslarında sürekli ağrı.
- Çalgıyı tutarken, kaldırırken ve taşıırken ağrı.
- Çalma sırasında parmaklarda soğukluk.
- Ellerin morarması veya kızarması.
- Boyun veya kolun tutulması, hareketin kısıtlanması.

Çalgı çalmaktan kaynaklanan fiziksel rahatsızlıklar

Çalgı çalmaya bağlı çeşitli rahatsızlıklar için genel olarak, **aşırı kullanım sendromu** (overuse syndrome), **yanlış kullanım sendromu** (misuse syndrome), **tekrarlayıcı zorlanma hasarları** (RSI- repetitive strain/ stres injuries) gibi terimler kullanılmaktadır. Bunlara ek olarak son yıllarda kullanılan bir başka terim de **göreve bağlı üst organ rahatsızlıklarıdır** (work related upper limb disorder).

Aşırı kullanım sendromu: Aşırı çalışma nedeniyle vücudun uyarılma yeteneğinin yeterli olmaması ve göreve bağlı organların normalin üzerinde zorlanması sonucunda ortaya çıkan rahatsızlıklar için yaygın olarak kullanılan bir terimdir. Ağrı, sorunlu bölgede şişme, kızarıklık ve sıcaklık gibi belirtiler gösterir. Aşırı kullanım sendromunu daha ciddi hastalıklardan ayırmak zordur. Çalışmaların önemli ölçüde azaltılması veya iyileşme sağlanıncaya kadar tamamen durdurulması ile rahatsızlık tamamen geçebilir.

Bununla birlikte doktor denetiminde ağrı ve yangı giderici ilaç kullanımı, şişen bölgeye buz tatbiki gibi bir tedavi de uygulanabilir.

Yanlış kullanım sendromu:Bu terim hatalı vücut pozisyonu ve çalgı tutuşu ile çalgı tekniğindeki yanlış hareketler nedeniyle ortaya çıkan rahatsızlıklar için kullanılır. Yanlış teknikle çalışma vücutta fiziksel gerilime neden olabilir.Rahatsızlık belirtileri aşırı kullanım sendromundaki gibidir.Çalışmaların azaltılması veya bir süre ara verilmesi sonucunda ağırlı dönemin bitiminde, tekniğin yeniden gözden geçirilerek yanlış hareketlerin düzeltilmesi zorunludur.Aksi takdirde rahatsızlık kronikleşebilir.

Karpal Tünel Sendromu :Koltuk altındaki bir sinir ağından çıkan üç ana sinirden (median, ulnar ve radial) ortada bulunan median sinirinin bilekteki sekiz küçük kemik arasında bulunan karpal tünelinden geçerken sıkışması ile ortaya çıkar.Median sinirin baskı altında kalmasının üç nedeni vardır: 1. Flexor tendonlardaki iltihaplanma.2.Karpal kemiklerinin dizilişinde bozulmaların karpal tünelini daraltması.3. karpal kemiklerinin hatalı dizilişi ile myofascial sendromun birleşmesidir. Hissizlik, karıncalanma, yanma, ağrı ve kas kuvvetinde azalma gibi belirtiler görülebilir. Tıbbi tedavi ile iyileşme sağlanamazsa ameliyat gerekebilir.

Tendinitis:Tendon iltihaplanmalarının yaygın adıdır. Tendonlar kasları kemiğe bağlayan kalın lifli şeritlerdir. Başlıca belirtileri hareketle artan ağrı ve sertlik hissidir.

Bursitis: Kemik, kas, deri ve tendonlar arasında bulunan küçük keseciklerin iltihaplanmasıdır. Keseler eklemlere yakın olduğu için çoğu kez eklem iltihabı (artritisi) ile karıştırılır.

Bursitis ve **tendinitis** belirtileri birbirine çok benzer. Her iki rahatsızlık da genellikle geçicidir; ama, müzmin ve tekrarlayıcı bir hale de dönüşebilir. Çalışmaların azaltılması veya bir süre durdurulması gerekir. Ağrı ve iltihap giderici ilaçlar ve fizik tedavi uygulanır.

Tendinosis:İltihapsiz ve yangısız bir tendon hastalığıdır. El, bilek, dirsek, omuz gibi birçok farklı organ tendonunda görülebilir. Kaslar ve kemikler hareket ederken bağ dokularında pek çok mikroskobik ölçekli hasar meydana gelebilir.

Normal koşullarda kendilerini onarabilen bu dokular aşırı kullanım durumunda buna fırsat bulamaz ve hasarlı dokular giderek çoğalır ve sonuçta ağrılar başlar.Diş fırçalama, ayakkabı bağlama gibi en basit günlük işler bile yapılamaz hale gelebilir. Çabuk

kronikleşebilen ve tedavisi kolay olmayan bir hastalıktır. Dinlenme ve fizik tedavi ile zamanla iyileşme sağlanabilir. (Erickson,2002)

Torasik outlet Sendromu(Torasic Outlet Syndrome) : Boynun alt kısmında ve köprücük kemiğinin arkasında bulunan torasik çıkışlardaki ana sinir liflerinden veya damarlarından birinin sıkışması sonucunda üst organlarda ortaya çıkan belirtilerdir.Kol ve elde şişme, elde morarma,boyun ve omuz bölgesinde gece artan ağrı,el ve kolda ağırlık hissi gibi vasküler belirtiler ile kas zayıflığı , yakalamada güçlük, elde ince hareketlerde zorluk, kol kası krampları, boyun, omuz,kol ve elde uyuşma ve hissizlik gibi nörolojik belirtiler görülür.

Tetik Parmak(Trigger Finger): Genellikle ellerdeki flexor(gerici) tendonların kalınlaşarak tendon kılıfı içinde sıkışması ile ortaya çıkar. Çoğunlukla orta parmak ve yüzük parmağını etkiler. Parmaklarda ağrı, germe ve gevşetme sırasında tutulma ve kilitlenme meydana gelir, bükülen parmağı düzeltmek için diğer elin yardımı gerekir.parmak hareketlerinde tutukluk fark edilir edilmez tedaviye başlanmalıdır. Tedavi tendon kılıfına ilaç enjeksiyonu ile yapılır. İleri durumlarda lokal anestezi ile ameliyat gerekebilir.

Focal Distonia(Focal dystonia): Ellerde agonistik ve antagonistik kasların uygunsuz kasılmasıyla, kramplar şeklinde ortaya çıkar. Çalgı çalmada koordinasyon sorunları ile birlikte özellikle hızlı ve kuvvetli parmak hareketi gerektiren parçaların çalınışında parmaklarda gerilme ve istem dışı kıvrılmalar görülebilir. Hastalığın fizyolojik veya psikolojik kökenli olup olmadığı tartışma konusudur. Psikolojik kökenli olduğunu savunanlara göre müzisyen daima başarılı olma, aynı düzeyi koruma baskısı altında kendisini hiçbir zaman rahat hissetmez ve sonuçta beynin kontrol mekanizması bozulur.

Sonra çalgı çalma bakımından vücuttaki en zayıf noktalarda, örneğin piyanistlerde 4.ve 5. parmaklarda kontrol sorunları başlar..diğer bir sava göre ise hastalık yanlış teknik davranışlar veya sürekli ruhsal gerginliğin depresyona dönüşmesiyle oluşmaktadır. Psikoterapi ve yatıştırıcı ilaçlarla tedavi önerilmektedir.Feldenkrais tekniğinden de yararlanılmaktadır.

Çalgı eğitiminde fiziksel rahatsızlıklara karşı alınabilecek önlemler

Görüldüğü gibi rahatsızlıklar genellikle aşırı çalışma ve hatalı çalgı tekniğinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, öğrenciye öncelikle doğru çalışma alışkanlıkları kazandırılmalıdır. Çalışma hiçbir zaman öğrencinin bedensel kapasitesini zorlayacak yoğunlukta olmamalıdır. Yaklaşan bir konser ve sınav yüzünden çalışma süresinin aniden iki katına çıkarılması ve hep aynı pozisyonda uzun süre çalışma rahatsızlıklara yol açabilir.

Çalgıda duruş - tutuş pozisyonları, kol, el ve parmakların kullanımı insan vücudunun doğal yapısına uygunluk taşınmalıdır. Bu amaçla her öğrencinin bireysel farklılıkları dikkate alınmalı ve onun doğal yapısından hareket edilmelidir. Özellikle müzik eğitimine geç yaşta başlayan öğrenciler için bu konu daha büyük önem taşımaktadır. Günlük çalışmaya başlamadan önce, çalgısız olarak germe ve gevşeme egzersizleri yapılarak tüm organlar ve kasların ısıtılması sağlanabilir. Olası incinmeleri önlemek için kol ve omuzların gevşek olmasına dikkat edilmelidir. Çalgıdaki ısınma alıştırmaları ise yavaş bir tempoda yapılarak parmaklar çalışmaya hazırlanmalıdır. Alıştırmalarda sürekli forte çalma gerilime neden olacağı için farklı nüanslar uygulanmalıdır. Öğretmenin aşırı titiz davranması ve yapılan hatalar nedeniyle öğrenciye olumsuz tavır göstermesi, sürekli öğretmeni memnun etme çabası içinde olan öğrencide fiziksel ve ruhsal gerilime neden olabilir. Öğretmen, öğrencinin derste her türlü gerilimden uzak olmasını sağlamaya gayret etmelidir. Çalışılan oda normal sıcaklıkta olmalıdır. Soğuk odada çalışma rahatsızlıklara zemin hazırlayabilir ve dokulara giden kanın azalmasına neden olacağı için ellerdeki ufak sorunları kötüleştirebilir.

Çalışma sırasında duruş ve tutuş pozisyonları sürekli kontrol edilmelidir. Bu bir ayna karşısında çalışarak veya bir arkadaş yardımıyla sağlanabilir. Video çekimiyle kişi kendi kendini de denetleyebilir. Çalışırken omuzları kaldırma, kamburlaşma, öne eğilme gibi yanlış duruşlar vücudun tüm dengesini bozar ve gerilim yaratır. Bazı öğrenciler notayı iyi görebilmek için yanlış duruş pozisyonlarına girebilirler. Bu durumdaki öğrencilerden kesinlikle göz kontrolü yaptırması istenmelidir.

Kemanda oturarak çalmayı gerektiren durumlarda , oturuş sandalyenin yüksekliğine ve kalitesine dikkat edilmelidir. Alçak taburede oturma omuzları ve sırtın üst bölümünü kolları yukarı tutmaya zorlar ve sırt ağrılarını yol açar. Bileklerin çok aşağıda olması ise gerginliğe ve ağrılara neden olabilir. Çoğu öğrenci çalışırken zamanı unutma eğilimindedir. Oysa vücudun ve kasların dinlendirilmesi çalışma kadar önem taşır.

Her 45-50 dakikada- yeni başlayanlarda her 20 dakikada- 10 dakika ara verilerek yorgun kasların gevşetilmesi sağlanmalı ve bu arada da birkaç germe ve gevşeme egzersizi yapılmalıdır. 50 dakikalık bir çalışmada bir-iki dakikalık ara verilerek, oda içinde gezinmek, kolları sallayarak gevşetmek ve yeniden dikkatle doğru pozisyonda durmaya dikkat ederek başlamak son derece yararlı bir yöntem olabilir.

Beyinle çalgı çalma işlevini sağlayan organlar arasındaki iletişimi sağlayan tüm sinirler boyundan geçmekte olduğu için boynun rahatlığına özel önem verilmelidir. Çalışma sırasında boyunda bir gerginlik, yorulma hissedildiğinde hemen ara verilmeli ve boynu yumuşatacak gevşeme hareketleri yapılmalıdır.

Kasların %75'inin su olduğu dikkate alınarak çalışma aralarında bol bol su içilmelidir. Günde sekiz bardak su içmek kasların incinme riskini büyük ölçüde azaltır. Kafeinli içecekler ise vücudu susuz bıraktığı için fazla tercih edilmemelidir. Ayrıca kafeinin uyarıcı etkisi kaslarda gerginliğe neden olabilir.

Çalgının kalitesi de rahatsızlık nedeni olabilir. Örneğin tuşları çok sert piyanolar yeni başlayan öğrencilerin el ve parmaklarında ağrılara, serleşmeye yol açabilir. Ağır bir yay, yaylı çalgılarda sorun yaratabilir. Ya da ses üretmesi zor, kalitesiz bir çalgıdan volümlü bir ton üretmeye çalışmak zorlanmaya yol açabilir. Çalgının taşınması, çalgı kutusunun hantal ve ağır olması öğrenciye ilave bir yük getirebilir. El, kol, sırt, omuz vs. organlarda bulunan ufak tefek incinmelerin şiddetini artırabilir.

Öğrencinin genel vücut sağlığının yerinde olması fiziksel rahatsızlık riskini azaltan önemli bir etmendir. Öğretmen öğrencinin günlük yaşamı, müzik dışında yaptığı çalışmalar hakkında da bilgi edinmelidir. Çalgıya ek olarak, uzun süre bilgisayar başında oturarak vakit geçirme, hep aynı pozisyonda masada oturarak ders çalışma, yazı yazmak gibi işler genellikle çalgı çalmada olduğu gibi vücudun üst organlarının kullanımını gerektirir. Dolayısıyla, bu etkinlikler söz edilen organların aşırı kullanılmasına ve aşınmalarına neden olur. Eğer, bunlara ek olarak, öğrenci ağırlık çalışma, tenis, voleybol benzeri sporlarla da ilgileniyorsa aşırı kullanım sendromu olasılığı hayli artacaktır.

Öğretmen ödev verirken öğrencinin fiziksel özelliklerini, teknik düzeyini ve beğenisi dikkate almalıdır. Öğrenciye teknik düzeyinin ve fiziksel kapasitesinin üzerinde ödevler vermek fiziksel ve ruhsal gerilime yol açabilir. Örneğin, piyanoda elleri küçük ve

fazla açılmayan bir öğrenciye oktav ve geniş akorlar içeren parçalar vermek riskli olabilir. “Müzik eğitiminin hangi dalı olursa olsun amaç güzel müzik yapmak ise bu, büyük oranda fiziksel ve teknik problemleri yenme durumuna bağlıdır. Eğer çalgıdan istenilen verim kısıtlanmadan rahatça alınmak isteniyorsa, bu noktada rasgele hareketlerin yerini bilinçli hareketlerin alması gerekir. O nedenle çalgı eğitiminin en başında – ilerde karşılaşılabilecek teknik ve fiziksel problemler göz önüne alınarak- teknik eğitim verilirken kullanılan bedensel yapının tanıtılmasına yönelik eğitime de yer verilmelidir. Bu şekilde gereksiz efordan ve sakatlanmalardan uzak bir çalışma hayatı sağlanmış olabilir” (Yağışan,2002)

Öğrencinin yakındığı en ufak bir fiziksel rahatsızlık bile öğretmen tarafından ciddiye alınmalıdır.Rahatsızlığın belirtileri, başlama zamanı, hangi pasajlar veya pozisyonlarda ortaya çıktığı saptanmalıdır.Rahatsızlık aşırı ve aralıksız çalışma kökenli ise çalışma saatleri azaltılmalıdır.Ağrılı durumlarda ağrıya rağmen çalışılmasına izin verilmemelidir.Aksi taktirde dinlenme ile geçebilecek bir rahatsızlık daha ciddi bir hastalığa dönüşebilir.Aynı zamanda, öğrencinin tekniği de yeniden gözden geçirilmeli ve hatalar düzeltilmelidir. Parmaklar,eller ve kollar bir müzisyenin en değerli uzuvlarıdır.Onun tüm mesleki kariyeri,geçimi, tüm yaşamı; nazik bir parmak, sinir, tendon veya kas üzerine hassas bir şekilde dengelenir.Ancak, her düzeyde müzisyenin hayatının herhangi bir döneminde çalgı çalmaktan kaynaklanabilecek fiziksel sorunlarla karşılaşma riski bulunmaktadır.Çalgı öğrenme sürecinde herhangi bir fiziksel rahatsızlıkla karşılaşan öğrenci öğretmenin ilgi ve desteğine, sorunun çözümü için önerilerine ve yönlendirmesine muhtaçtır.Çalgı eğitimcileri çalgı çalmayı güçleştiren, kısıtlayan, kesintiye uğratan, hatta sona erdiren rahatsızlıklar hakkında öğrencilerini uyarmalı ve bilgilendirmeli ve eğitim sürecinde gerekli önlemleri almalıdırlar.

AGSL KEMAN ÖĞRENCİSİ TEMEL NİTELİKLERİ

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde keman branşına seçilecek öğrencilerde aranması gereken temel nitelikleri belirlerken göz önünde bulundurulması gereken en önemli niteliklerini şöyle sıralayabiliriz.

1.Müziksel nitelikler

a. Ezgisel ve Ses işitme yeteneği : (**Ezgisel Bellek**) Keman çalma iyi bir müziksel işitme gerektirdiğinden, keman öğrencisinin bu ezgisel ve ses işitme yeteneği üzerinde önemle durulmalıdır.Keman entonasyonun yani kişinin ses üretmesinin zorunlu olduğu bir çalgıdır. Bunu da ancak iyi bir kulak başarabilir.Bu seçimde öğrencinin piyanoda çalınan ses veya sesleri tekrarlanması istenir.Kolaydan zora doğru gidilerek yatay ve dikey duyuş yeteneği ölçülür.Öğrenci seçiminde en önemli aşama ezgisel ve ses işitme yeteneği aşamasıdır.

b. Ritm duyma yeteneği : (**Ritmik Bellek**) Kemandaki mekanik hareketlerin ritmik bir şekilde yansıtılabilmesi için ritmik bellek çok önemlidir.Bu aşamanın tespiti için Piyanoda çalınan bir ezginin tartımı veya el ile vurulan bir tartımın tekrarı istenir.

c. Müzikalite : Bu aşamada öğrencinin bilinenden bilinmeyene gitme tekniği ile daha önceden var olan müzikal birikimi ön plana çıkarılmaya çalışılır.Örneğin bildiği bir şarkının seslendirilmesi istenir ve kendinden neler kattığına bakılabilir veya çalgı dağıcığı varsa bu gözlemlenir.

d. Yaratıcılık : Yaratıcılık keman eğitiminde ileri aşamalarda üzerinde durulması gereken bir özelliktir.Ancak yine öğrenciye bilmediği bir ezgi çalınarak bir süre sonra kesilir ve bu ezginin devamını getirmesi istenir. Bu ezgiye uygun katacağı yenililer onun yaratıcılık yeteneğini ortaya çıkaracaktır.

2. Fiziksel nitelikler

a. Bedensel yapının uygunluğu : Keman tüm vücut uzuvlarının performansını gerektiren bir çalgı olduğu için bedensel açıdan çok sağlıklı bir yapı gereklidir.Gerek eller kollar gerekse duyu organlarının,omurga ve kas iskelet yapısının sağlam ve sağlıklı olması kemanda ilerleme açısından çok önemlidir.

b. El ve parmakların uygunluğu : Keman çalacak adaylarda geniş ayalı ve uzun parmaklı eller aranır. Uzunca ve uçları etli parmaklar kemana uygun parmaklardır.Ama çok uzun parmaklarda hareket yeteneği az olur, çok kısa parmaklar ise bazı geniş aralıkları çalmada sorun yaratabilir.

c. Refleks : Refleks kavramıyla sadece parmak refleksi değil tüm fiziksel hareketlilik anlatılmak istenmiştir.Gelişim açısından refleks çok gereklidir.

d. İki kol arası eşgüdüm : Kemanı çalacak kişinin iki elinin hem bağımsız hem de koordineli kullanması önemlidir.Bunu ölçmek için adaydan iki eliyle farklı hareketler yapması istenebilir.

3. Ruhsal nitelikler

a. Zeka : Keman çalma işi yalnız taklit etmeyi değil , adeta bir laboratuvar çalışmasını andıran büyük bir düşünceli ve işlek bir zekayı gerektirir.Öğrencinin keman eğitimi sırasında karşılaşılabileceği sorunları tek başına ve düşünce gücüyle yenebilme alışkanlığını kazanmalıdır.

b. Dikkat : Keman çalışmada başarı adayın öğretmeninden alacağı bilgi ve becerileri dikkati sayesinde yaşamına katabilmesine bağlıdır.Dikkati dağınık öğrenci tipleri bu alanda başarılı olmazlar.

c. Hafıza : (Genel Bellek) Tüm çalgılarda olduğu gibi bu konu kemanda da çok önemlidir.Özellikle ezbere dayalı teknik çalışmalarda ve konserlerde iyi bir hafızaya sahip olmak gereklidir. Çünkü öğrenci binlerce farklı değerdeki notayı sahne ve sınav heyecanını da hesaba katarak iyi bir ezber yapmak zorundadır.

d.Anlama yeteneği : Keman dersi yaparken öğretmen - öğrenci arasında iyi bir iletişim için öğrencinin iyi bir anlama yorumlama yeteneğine sahip olması gereklidir.

III. BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem , verilerin toplanması, verilerin çözümü ve yorumlanması alt bölümleri ele alınacaktır.

Araştırma Modeli

Araştırma tarama modeli kullanılarak , Anadolu Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi alan öğrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükler ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.Araştırmanın amacı doğrultusunda uygulanan anketlerde Öğrenci ve öğretmen anketi olmak üzere iki ayrı anket uygulanmıştır.

Evren ve Örneklem

Evren

Araştırmanın evrenini 2005-2006 Öğretim yılında,Marmara bölgesinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ,Bursa Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ,Tekirdağ Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Çanakkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Lüleburgaz Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde Eğitim öğrenim gören keman öğrencileri ve keman öğretmenleri oluşturmaktadır.

Örneklem

Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde ; örnekleme oluşturacak öğrencilerin evreni temsil edebilme özelliği taşımaya dikkat edilmiştir. Bu aşamada ;

1. Marmara bölgesindeki okulların ve öğrencilerin öğretim kademelerinin çeşitliliğine
2. Öğretim kademelerindeki öğrencilerin farklı eğitim bölgelerinden olmalarına (Marmara bölgesi illeri)
3. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okullara kabullerine ilişkin başarı durumları ve Sosyo-kültürel ve ekonomik yapılarına dikkat edilerek ve tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak gruplar oluşturulmaya çalışılmıştır.

Tablo : Araştırma Örnekleminin Özellikleri

Tablo : 1 Öğrenci anketi uygulanan okullar tablosu

OKUL ADI	ÖĞRENCİ SAYISI
Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	15
İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	15
Bursa Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	15
Tekirdağ Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14
Çanakkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14
Lüleburgaz Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	10
TOPLAM	82

Tablo : 2 Öğretmen Anketi uygulanan okullar

OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	6
İstanbul Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	5
Bursa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	4
Tekirdağ Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	2
Çanakkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	4
Lüleburgaz Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
TOPLAM	22

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmanın kuramsal verileri, amaca uygun alan yazın taraması yapılarak ve alanla ilgili uzman görüşleri (Psikolog ve pedogog) alınarak belirlenmiştir.Araştırmada Marmara Bölgesi Edirne, İstanbul,Bursa ,Tekirdağ,Lüleburgaz ve Çanakkale illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim gören ve Keman eğitimi alan öğrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri tespit etmeyi ve bu güçlüklerin çözümlenmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlayan bu çalışma gerek alanyazın araştırması adını taşıyan ve araştırmacı tarafından geliştirilen bir ölçek kullanılmıştır.Ölçek hazırlama aşamasında;

1. Keman tarihçesi ve öğretim yöntemleri, uygulama Sorunları açısından bu alandaki öğretim görevlileri ve keman öğretmenleri ile görülmüştür.
2. Öğrencilerle yüzyüze görüşülerek açık uçlu sorular sorularla anketler oluşturulmuştur.
3. Danışman ve uzman(Psikolog ve pedogog) görüşlerinden yararlanılmıştır.
4. Dil bilgisi açısından Türkçe öğretmenlerinden yararlanılmıştır.
5. Anket uygulamaları açısından istatistik uzman görüşü alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Anketin hazırlaması aşamasında ilgili alanyazın taraması yapılmış ,Bu konuyla ilgili Psikolog, pedogog, Keman Öğretim görevlileri,tecrübeli keman öğretmenleri ve öğrenci görüşleri alınmıştır.

Anket , anadolu güzel sanatlar liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri tespit etmeyi ve bu güçlüklerin çözümlenmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlayan bu çalışmada Marmara Bölgesi Edirne, İstanbul, Bursa ,Tekirdağ,Lüleburgaz ve Çanakkale illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki 82 keman öğrencisine ve 22 keman öğretmenine ulaşılmış ve anket yapılmıştır..Bilgi toplama aracı olarak hazırlanan anket 20 Ocak 2003 –20 Şubat 2006 arasında dağıtılmış ve toplanmış daha sonra çözümlenmesine başlanmıştır.

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Ölçme aracından elde edilen veriler değerlendirme ölçeği kullanılarak sayısallaştırılmıştır.. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim gören ve Keman eğitimi alan öğrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri tespit etmeyi amaçlayan Anketlerin değerlendirilmesinde SPSS istatistik programı kullanılarak veriler oluşturulmuştur.Anketler öğrenci ve öğretmen anketi olarak her guruba 48 soru yöneltilecek oluşturulmuştur ve 4 basamaklı seçeneklere kendi algılarını hiç,az,orta ve çok seçenekleri ile belirtmeleri istenmiştir.Değerlendirme ölçeğindeki dereceler ve seçenekler SPSS programına aktarılmış ve cevaplara göre yüzdeler oranlar baz alınarak sonuca ulaşılmıştır ve sonuçlar yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV
BULGULAR VE YORUM

ANKETE KATILAN ÖĞRENCİLERE İLİŞKİN İSTATİSTİKSEL VERİLER

“Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi alan öğrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükler” konulu anketin evreni Marmara bölgesinde bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi alan Yeni Lise1 ,Lise1 ,Lise2 ve Lise 3 öğrencilerine ve bu okullarda Keman öğretmenliği yapan öğretmenlere yönelik uygulanmıştır.

Tablo : 3 Öğrenci anketi uygulanan okullar

OKUL ADI	ÖĞRENCİ SAYISI
Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	15
İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	15
Bursa Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	15
Tekirdağ Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14
Çanakkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14
Lüleburgaz Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	10
TOPLAM	82

ANKETE KATILAN ÖĞRENCİLERE İLİŞKİN İSTATİSTİKSEL VERİLER

Tablo : 4 Ankete katılan öğrencilerin cinsiyet tablosu

Cinsiyet	Sayı	Yüzdeler
Erkek	29	% 35
Kız	53	% 65
Toplam	82	% 100

Tablo : 5 Ankete katılan öğrencilerin sınıf seviyeleri tablosu

Sınıf	Yeni Lise1	Lise 1	Lise 2	Lise 3	Toplam
	15	15	25	27	82

Tablo : 6 AGSL öncesi müzik eğitimi alan öğrenciler

Cevap	Evet	Hayır	Toplam
Sayı	59	23	82
Yüzdellik	% 71	% 29	%100

Tablo : 7 AGSL öncesi Keman Eğitimi alan öğrenciler

Cevap	Evet	Hayır	Toplam
Sayı	20	62	82
Yüzdellik	% 25	% 75	% 100

Tablo : 8 Öğrenci anketi genel değerlendirmeleri

Soru Adı	Hiç	Az	Orta	Çok	Yüzdellik
5.a	1	2	10	69	84
5.b	17	15	21	29	85
5.c	8	9	24	41	51
5.d	21	12	26	24	31
6.a	5	1	11	62	76
6.b	22	10	20	30	37
6.c	25	11	19	27	33
6.d	39	12	18	13	48
7.a	13	21	31	17	38
7.b	5	19	32	26	39
7.c	10	23	36	13	44
7.d	7	17	34	24	43
8.a	-	2	11	69	84
8.b	1	1	6	73	89
8.c	5	15	32	29	39
8.d	39	21	11	11	48
9.a	22	21	23	16	28
9.b	17	16	25	24	30
9.c	18	18	19	27	33
9.d	10	19	27	26	32
10.a	7	15	21	39	48
10.b	1	7	30	41	50
10.c	-	6	21	50	81
10.d	1	1	15	61	75
11.a	26	6	15	35	44
11.b	-	6	15	58	70
11.c	2	2	16	61	75
11.d	-	5	16	60	74
12.a	2	6	14	59	73
12.b	2	9	26	45	55
12.c	2	6	22	52	82
12.d	-	5	18	59	63
13.a	6	8	24	44	68
13.b	2	2	18	56	55
13.c	-	5	29	45	55
13.d	7	13	26	36	44
14.a	5	17	25	35	43
14.b	19	25	15	23	30
14.c	7	11	22	42	51
14.d	40	18	12	12	49
15.a	1	1	8	70	85
15.b	1	15	38	26	47
15.c	6	15	33	28	40
15.d	9	12	15	46	55

ÖĞRENCİ ANKET SORULARININ YORUMU

Tablo : 9 5.a) AGSL' yi tercih etmeniz de hangi faktör belirleyici oldu ? (Kendi isteğim)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	-	2	5	22
	Kız	1	-	5	47
Sınıf	Y.Lise1	-	-	2	13
	Lise1	-	1	-	14
	Lise2	-	-	2	23
	Lise3	1	1	6	19
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	1	2	7	49
	Hayır	-	-	3	20
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	1	3	16
	Hayır	1	1	7	53

Sonuç : Ankete katılan öğrencilerin AGSL' sini tercih etmesinde % 84 lük bir oranda kendi isteklerinin belirleyici olduğu görülmüştür.

Tablo : 10 5.b) AGSL' yi tercih etmeniz de hangi faktör belirleyici oldu? (Müzik Öğretmenim)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	6	7	5	11
	Kız	11	8	18	18
Sınıf	Y.Lise1	1	1	4	9
	Lise1	4	3	1	7
	Lise2	6	6	8	5
	Lise3	6	5	8	8
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	10	9	17	23
	Hayır	7	6	4	6
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	6	2	6	6
	Hayır	11	13	15	23

Sonuç : AGSL yi tercih etmede müzik öğretmenin % 29 oranında çok belirleyici olduğu görülmüştür. Ancak bu bölümde diğer seçeneklerin yüzdelik frekansları da birbirine yakın çıkmıştır.

Tablo : 11 5.c) AGSL' yi tercih etmenizde hangi faktör belirleyici oldu ? (Ailem)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	3	4	9	13
	Kız	5	5	15	28
Sınıf	Y.Lise1	1	1	4	9
	Lise1	3	2	3	7
	Lise2	2	1	9	13
	Lise3	2	5	8	12
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	7	5	15	32
	Hayır	1	4	9	9
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	3	2	4	11
	Hayır	5	7	20	30

Sonuç : AGSL yi tercih etmede aile faktörü % 51 lik bir oranla ve çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo :12 5.d) AGSL' yi tercih etmenizde hangi faktör belirleyici oldu? (Çevrem)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	10	5	8	6
	Kız	10	7	18	18
Sınıf	Y.Lise1	2	2	6	5
	Lise1	6	-	3	6
	Lise2	5	5	9	6
	Lise3	7	5	8	7
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	14	9	16	20
	Hayır	6	3	10	4
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	6	2	5	7
	Hayır	14	10	21	17

Sonuç : AGSL yi tercih etmede çevre faktörü % 26 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur..Ancak diğer seçeneklerin yüzdelerik frekansları da buna yakın çıkmıştır.

Tablo : 13 6. a) Keman branşını seçiminizde hangi faktörler belirleyici rol oynadı ? (Kendi isteğim)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	3	2	6	18
	Kız	2	2	5	44
Sınıf	Y.Lise1	2	2	-	11
	Lise1	-	-	3	12
	Lise2	3	-	4	18
	Lise3	-	2	4	21
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	4	3	8	44
	Hayır	1	1	3	18
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	2	-	1	17
	Hayır	3	4	10	45

Sonuç : Keman Branşını seçmede kendi isteğim % 76 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 15 6. b) Keman branşını seçiminizde hangi faktörler belirleyici rol oynadı? (Öğretmenim)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	9	3	9	8
	Kız	13	7	11	22
Sınıf	Y.Lise1	2	3	2	8
	Lise1	2	1	4	8
	Lise2	9	3	6	7
	Lise3	9	3	8	7
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	14	9	14	22
	Hayır	8	1	6	8
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	6	5	4	5
	Hayır	16	5	16	25

Sonuç : Keman branşını seçmede öğretmenim belirleyici oldu sorusunda % 37 ile çok seçeneği ile belirleyici olmuştur.

Tablo :16 6.c) Keman branşını seçiminizde hangi faktörler belirleyici rol oynadı?(Aile)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	10	4	7	8
	Kız	15	7	12	19
Sınıf	Y.Lise1	6	-	3	6
	Lise1	4	4	1	6
	Lise2	9	3	4	9
	Lise3	6	4	11	6
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	15	6	16	22
	Hayır	10	5	3	5
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	5	2	6	7
	Hayır	20	9	13	20

Sonuç : Keman branşını seçmede Ailem belirleyici oldu sorusunda % 33 ile çok seçeneği ile belirleyici olmuştur.Bu seçenekte en yakın frekans% 30 ile hiç seçeneği çıkmıştır.

Tablo : 16 6.d) Keman branşını seçiminizde hangi faktörler belirleyici rol oynadı? (Çevre)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	15	4	8	2
	Kız	24	8	10	11
Sınıf	Y.Lise1	8	1	1	5
	Lise1	8	-	5	7
	Lise2	11	5	7	2
	Lise3	12	6	5	4
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	25	9	14	11
	Hayır	14	3	4	2
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	8	1	9	2
	Hayır	31	11	9	11

Sonuç : Keman branşını seçmede çevrem belirleyici oldu sorusuna % 48 ile hiç seçeneği ile belirleyici olmuştur.

Tablo : 17 7.a) Keman eğitimine başladığınızda ilk öğrenme basamaklarından hangilerinde en fazla zorlanma ile karşılaştınız? (Duruş ve tutuş)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	2	14	9	4
	Kız	11	7	22	13
Sınıf	Y.Lise1	1	2	9	3
	Lise1	1	6	5	3
	Lise2	5	6	8	6
	Lise3	6	7	9	5
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	12	13	21	13
	Hayır	1	8	10	4
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	7	4	6	3
	Hayır	6	17	25	14

Sonuç : Keman eğitiminde en fazla zorlandığı duruş ve tutuş basamağında % 38 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 18 7.b) Keman eğitimine başladığınızda ilk öğrenme basamaklarından hangilerinde en fazla zorlanma ile karşılaştınız? (Yay Tekniği)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	3	6	10	10
	Kız	2	13	22	16-
Sınıf	Y.Lise1	-	4	6	5
	Lise1	-	4	5	6
	Lise2	3	5	10	7
	Lise3	2	6	11	8
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	3	12	24	20
	Hayır	2	7	8	6
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	1	4	8	7
	Hayır	4	15	24	19

Sonuç : Keman eğitiminde en fazla zorlandığı yay tekniği basamağında % 39 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 19 7.c) Keman eğitimine başladığınızda ilk öğrenme basamaklarından hangilerinde en fazla zorlanma ile karşılaştınız? (Sağ el tekniği)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	6	8	11	4
	Kız	4	15	25	9
Sınıf	Y.Lise1	2	4	6	3
	Lise1	3	5	5	2
	Lise2	3	6	12	4
	Lise3	2	8	13	4
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	7	15	29	8
	Hayır	3	8	7	5
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	2	7	9	2
	Hayır	8	16	27	11

Sonuç : Keman eğitiminde en fazla zorlandığı sağ el tekniği basamağında % 44 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 20 7.d) Keman eğitimine başladığınızda ilk öğrenme basamaklarından hangilerinde en fazla zorlanma ile karşılaştınız? (Entonasyon)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	4	5	14	6
	Kız	3	12	20	18
Sınıf	Y.Lise1	-	-	7	8
	Lise1	1	2	5	7
	Lise2	5	6	9	5
	Lise3	1	9	13	4
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	5	15	23	16
	Hayır	2	2	11	8
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	2	5	8	5
	Hayır	5	12	26	19

Sonuç : Keman eğitiminde en fazla zorlandığı entonasyon basamağında % 43 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 21 8.a) AGSL'lerdeki keman öğretmeni profili nasıl olmalıdır? (Geliştirici ve tutarlı)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	-	2	5	22
	Kız	-	-	6	47
Sınıf	Y.Lise1	-	-	5	10
	Lise1	-	-	1	14
	Lise2	-	2	4	19
	Lise3	-	-	1	26
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	-	-	10	49
	Hayır	-	2	1	20
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	-	3	17
	Hayır	-	2	8	52

Sonuç : AGSL lerdeki öğretmen profili geliştirici ve tutarlı olmalıdır sorusunda % 84 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 22 8.b) AGSL'lerdeki keman öğretmeni profili nasıl olmalıdır? (Alanında yeterli)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	2	2	24
	Kız	-	-	4	49
Sınıf	Y.Lise1	-	-	-	15
	Lise1	1	1	-	13
	Lise2	-	1	5	19
	Lise3	-	-	1	26
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	1	1	5	52
	Hayır	-	1	1	21
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	1	1	18
	Hayır	1	1	5	55

Sonuç : AGSL lerdeki öğretmen profili alanında yeterli olmalıdır sorusunda % 89 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 24 8.c) AGSL'lerdeki keman öğretmeni profili nasıl olmalıdır? (Esnek)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	2	4	14	8
	Kız	3	11	18	21
Sınıf	Y.Lise1	1	2	4	8
	Lise1	-	1	9	5
	Lise2	3	5	7	10
	Lise3	1	7	12	6
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	2	12	21	24
	Hayır	3	3	11	5
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	1	4	7	8
	Hayır	4	11	25	21

Sonuç : AGSL lerdeki öğretmen profili esnek olmalıdır sorusunda % 40 ile orta seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 25 8.d) AGSL'lerdeki keman öğretmeni profili nasıl olmalıdır? (Baskıcı)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	13	9	2	5
	Kız	26	12	9	6
Sınıf	Y.Lise1	8	5	2	-
	Lise1	3	3	4	5
	Lise2	13	8	1	3
	Lise3	15	5	4	3
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	30	15	7	7
	Hayır	9	6	4	4
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	11	3	2	4
	Hayır	28	18	9	7

Sonuç : AGSL lerdeki öğretmen profili baskıcı olmalıdır sorusunda % 48 ile hiç seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 26 9. a) Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız? (Bedensel yorgunluk)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	9	7	7	6
	Kız	12	15	16	10
Sınıf	Y.Lise1	4	6	3	2
	Lise1	4	3	5	3
	Lise2	10	4	7	4
	Lise3	3	9	8	7
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	17	15	16	11
	Hayır	4	7	7	5
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	8	7	2	3
	Hayır	13	15	21	13

Sonuç : Keman eğitimindeki başlangıç aşamasında fiziksel rahatsızlıklardan bedensel yorgunluk faktörü % 28 ile çok seçeneği belirleyici olurken diğer seçeneklerin frekanslarının da bu yüzdelerle yakın olduğu görülmüştür.

Tablo : 27 9. b) Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız? (El ve parmak ağrıları)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	4	7	9	9
	Kız	13	9	16	15
Sınıf	Y.Lise1	4	4	4	3
	Lise1	4	1	5	5
	Lise2	7	5	8	5
	Lise3	2	6	8	11
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	14	10	17	18
	Hayır	3	6	8	6
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	4	3	5	8
	Hayır	13	13	20	16

Sonuç : Keman eğitimindeki başlangıç aşamasında fiziksel rahatsızlıklardan el ve parmak ağrıları faktörü % 30 ile çok seçeneği belirleyici olurken orta seçeneği de % 28 olarak en yakın frekans çıkmıştır.

Tablo :28 9. c) Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız? (Kola yayılan boyun ağrıları)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	7	9	8	5
	Kız	11	9	11	22
Sınıf	Y.Lise1	2	1	3	9
	Lise1	6	2	4	3
	Lise2	5	8	5	7
	Lise3	5	7	7	8
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	12	12	16	19
	Hayır	6	6	3	8
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	3	5	6	6
	Hayır	15	13	13	21

Sonuç : Keman eğitimindeki başlangıç aşamasında fiziksel rahatsızlıklardan bedensel yorgunluk faktörü % 30 ile orta seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 29 9. d) Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız? (Omuz ve Sırt ağrıları)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	4	5	15	5
	Kız	6	14	12	21
Sınıf	Y.Lise1	2	3	2	8
	Lise1	3	1	7	4
	Lise2	5	7	8	5
	Lise3	-	8	10	9
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	6	15	19	19
	Hayır	4	4	8	7
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	3	3	7	7
	Hayır	7	16	20	19

Sonuç : Keman eğitimindeki başlangıç aşamasında fiziksel rahatsızlıklardan omuz ve sırt ağrıları faktörü % 33 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 30 10.a) Keman dersi işleyişine etki eden hangi faktörler önemlidir? (Dersliğin fiziki yapısı)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	2	4	13	10
	Kız	5	11	8	29
Sınıf	Y.Lise1	2	2	2	9
	Lise1	1	1	4	9
	Lise2	2	5	9	9
	Lise3	2	7	6	12
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	5	11	14	29
	Hayır	2	4	7	10
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	2	4	4	10
	Hayır	5	11	17	29

Sonuç : Keman dersi işleyişine etki eden dersliğin fiziki yapısı faktörünün % 48 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 31 10.b) Keman dersi işleyişine etki eden hangi faktörler önemlidir?(Ders Müfredatı)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	2	14	12
	Kız	3	5	16	29
Sınıf	Y.Lise1	-	1	5	9
	Lise1	1	-	6	8
	Lise2	3	4	4	14
	Lise3	-	2	15	10
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	2	4	22	31
	Hayır	2	3	8	10
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	1	-	9	10
	Hayır	3	7	21	31

Sonuç : Keman dersi işleyişine etki eden Ders müfredatı faktörünün % 50 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 31 10.c) Keman dersi işleyişine etki eden hangi faktörler önemlidir? (Ders sayısı ve etütler)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	3	3	6	16
	Kız	-	3	15	34
Sınıf	Y.Lise1	1	1	5	8
	Lise1	-	-	4	11
	Lise2	2	3	4	15
	Lise3	-	2	8	16
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	1	4	14	38
	Hayır	2	2	7	12
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	1	7	12
	Hayır	3	5	14	38

Sonuç : Keman dersi işleyişine etki eden Ders sayısı ve etütler faktörünün % 81 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 32 10.d) Keman dersi işleyişine etki eden hangi faktörler önemlidir? (Öğretim Metotları)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	3	2	4	20
	Kız	1	-	11	41
Sınıf	Y.Lise1	-	-	7	8
	Lise1	-	-	2	13
	Lise2	3	2	4	16
	Lise3	-	1	2	24
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	1	3	11	44
	Hayır	2	-	4	17
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	1	-	2	17
	Hayır	2	3	13	44

Sonuç : Keman dersi işleyişine etki eden öğretim metotları faktörü % 75 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 33 11 a) AGSL'deki keman öğrencilerinin çalgısına ilişkin hangi faktörler önemlidir?
(Ucuz ve kalitesiz keman)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	7	2	6	14
	Kız	19	4	9	21
Sınıf	Y.Lise1	10	2	1	2
	Lise1	5	1	5	4
	Lise2	7	1	5	12
	Lise3	4	2	4	17
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	22	5	8	24
	Hayır	4	1	7	11
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	7	1	5	7
	Hayır	19	5	10	28

Sonuç : AGSL'deki öğrencilerin çalgısına ilişkin ucuz ve kalitesiz çalgı faktöründe % 44 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 34 11 b) AGSL'deki keman öğrencilerinin çalgısına ilişkin hangi faktörler önemlidir?
(Fiziğine uygun keman boyu)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	4	5	19
	Kız	2	2	10	39
Sınıf	Y.Lise1	1	1	2	11
	Lise1	1	2	3	9
	Lise2	-	3	6	16
	Lise3	1	-	4	22
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	2	4	9	44
	Hayır	1	2	6	14
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	1	1	5	13
	Hayır	2	5	10	45

Sonuç : AGSL'deki öğrencilerin çalgısına ilişkin fiziğine uygun keman boyu faktöründe % 70 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 35 11 c) AGSL'deki keman öğrencilerinin çalgısına ilişkin hangi faktörler önemlidir?(Kaliteli keman)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	1	7	20
	Kız	1	2	9	41
Sınıf	Y.Lise1	-	1	1	13
	Lise1	1	-	6	8
	Lise2	1	1	3	20
	Lise3	-	1	6	20
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	2	1	10	46
	Hayır	-	2	6	15
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	1	4	15
	Hayır	2	2	12	46

Sonuç : AGSL deki öğrencilerin çalgısına ilişkin kaliteli keman faktöründe % 75 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 36 11 d) AGSL'deki keman öğrencilerinin çalgısına ilişkin hangi faktörler önemlidir?(Yay , Çenelik ve yastık seçimi)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	2	9	17
	Kız	-	3	7	43
Sınıf	Y.Lise1	-	-	4	11
	Lise1	-	-	5	10
	Lise2	1	2	4	18
	Lise3	-	3	3	21
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	-	3	14	42
	Hayır	1	2	2	18
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	2	6	12
	Hayır	1	3	10	48

Sonuç : AGSL deki öğrencilerin çalgısına ilişkin Yas ,çenelik ve yastık seçimi faktöründe % 74 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 37 12.a) Keman çalma performansınızı etkileyen en önemli faktörler hangileridir? (Öğretmene güven)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	4	5	19
	Kız	2	2	9	40
Sınıf	Y.Lise1	1	1	2	11
	Lise1	1	1	1	12
	Lise2	-	2	6	17
	Lise3	1	2	5	19
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	2	4	9	44
	Hayır	1	2	5	15
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	2	3	15
	Hayır	3	4	11	44

Sonuç : Keman çalma performansını etkileyen en önemli faktör öğretmene güven sorusunda % 73 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 38 12.b) Keman çalma performansınızı etkileyen en önemli faktörler hangileridir? (Çalgı kalitesi)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	-	4	8	17
	Kız	2	5	18	28
Sınıf	Y.Lise1	-	3	3	9
	Lise1	2	2	5	6
	Lise2	-	2	9	14
	Lise3	-	2	9	16
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	1	6	17	35
	Hayır	1	3	9	10
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	1	2	7	10
	Hayır	1	7	19	35

Sonuç : Keman çalma performansını etkileyen en önemli faktör çalgı kalitesi sorusunda % 55 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 39 12.c) Keman çalma performansınızı etkileyen en önemli faktörler hangileridir? (Metot ve eser seçimi)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	4	8	16
	Kız	1	2	14	39
Sınıf	Y.Lise1	-	2	4	8
	Lise1	2	1	4	9
	Lise2	-	3	7	15
	Lise3	-	-	7	20
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	1	3	15	40
	Hayır	1	3	7	12
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	1	6	13
	Hayır	2	5	16	39

Sonuç : Keman çalma performansını etkileyen en önemli faktör metot ve eser seçimi sorusunda % 82 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 40 12.d) Keman çalma performansınızı etkileyen en önemli faktörler hangileridir? (Disiplinli Çalışma)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	16	3	6	20
	Kız	36	2	12	39
Sınıf	Y.Lise1	9	-	3	12
	Lise1	8	1	1	13
	Lise2	15	2	7	16
	Lise3	20	2	7	18
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	40	3	12	44
	Hayır	12	2	6	15
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	13	2	4	14
	Hayır	39	3	14	45

Sonuç : Keman çalma performansını etkileyen en önemli faktör disiplinli çalışma sorusunda % 63 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 41 13.a) Keman çalma performansınıza en çok hangi faktörlerin inaniyorsunuz? (Dizi ve arpejler)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	-	3	12	14
	Kız	6	5	12	30
Sınıf	Y.Lise1	2	3	5	5
	Lise1	1	-	5	9
	Lise2	1	1	7	16
	Lise3	2	4	7	14
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	4	8	15	32
	Hayır	2	-	9	12
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	1	2	4	13
	Hayır	5	6	20	31

Sonuç : Keman çalma performansınıza en çok Dizi ve arpejler olumlu katkıda bulunuyor sorusunda % 53 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 42 13.b) Keman çalma performansınıza en çok hangi faktörlerin olumlu katkıda bulunduğuna inaniyorsunuz? (Etütler)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	1	9	18
	Kız	3	2	9	38
Sınıf	Y.Lise1	1	-	4	10
	Lise1	-	1	3	11
	Lise2	2	2	4	17
	Lise3	1	-	7	18
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	4	2	13	39
	Hayır	-	1	5	17
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	1	1	5	12
	Hayır	3	2	13	44

Sonuç : Keman çalma performansınıza en çok etütler olumlu katkıda bulunuyor sorusunda % 68 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 43 13.c) Keman çalma performansınıza en çok hangi faktörlerin olumlu katkıda bulunduğuna inanıyorsunuz? (Eserler)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	-	2	9	18
	Kız	1	3	20	27
Sınıf	Y.Lise1	1	1	6	7
	Lise1	-	-	5	9
	Lise2	-	3	7	14
	Lise3	-	1	11	15
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	1	3	24	29
	Hayır	-	2	5	16
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	2	6	12
	Hayır	1	3	23	33

Sonuç : Keman çalma performansınıza en çok eserler olumlu katkıda bulunuyor sorusunda % 55 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 44 13.d) Keman çalma performansınıza en çok hangi faktörlerin olumlu katkıda bulunduğuna inanıyorsunuz? (Orkestra eserleri)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	-	4	10	15
	Kız	7	9	16	21
Sınıf	Y.Lise1	3	4	2	6
	Lise1	1	1	5	8
	Lise2	2	2	9	12
	Lise3	1	6	10	10
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	5	11	17	26
	Hayır	2	2	9	10
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	2	3	5	10
	Hayır	5	10	21	26

Sonuç : Keman çalma performansınıza en çok orkestra eserleri olumlu katkıda bulunuyor sorusunda % 44 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 45 14.a) Keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğünüz hedefin derecesinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz? (Müzik öğretmeni olmak)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	4	2	13	10
	Kız	13	3	12	25
Sınıf	Y.Lise1	5	-	5	5
	Lise1	1	1	7	6
	Lise2	8	2	5	10
	Lise3	3	2	8	14
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	14	3	14	28
	Hayır	3	2	11	7
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	4	-	4	12
	Hayır	13	5	21	23

Sonuç : Keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğüm hedefim müzik öğretmenliğidir sorusunda % 43 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 46 14.b) Keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğünüz hedefin derecesinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz? (Orkestrada icracılık)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	5	11	5	8
	Kız	14	14	10	15
Sınıf	Y.Lise1	7	1	2	5
	Lise1	2	7	3	3
	Lise2	7	5	7	6
	Lise3	3	12	3	9
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	14	15	12	18
	Hayır	5	10	3	5
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	3	3	6	8
	Hayır	16	22	9	15

Sonuç : Keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğüm hedefim orkestra icracılığıdır sorusunda % 30 ile az seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 47 14.c) Keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğünüz hedefin derecesinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz? (Keman öğretmeni olmak)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	2	8	18
	Kız	6	9	14	24
Sınıf	Y.Lise1	1	4	2	8
	Lise1	1	2	4	8
	Lise2	4	3	8	10
	Lise3	1	2	8	16
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	7	8	16	28
	Hayır	-	3	6	14
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	4	4	5	7
	Hayır	3	7	17	35

Sonuç : Keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğüm hedef Keman öğretmenliğidir sorusunda % 51 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 48 14.d) Keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğünüz hedefin derecesinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz? (Eğlence müziği yapmak)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	10	10	5	4
	Kız	30	8	7	8
Sınıf	Y.Lise1	9	4	2	-
	Lise1	8	2	1	4
	Lise2	10	5	3	7
	Lise3	13	7	6	1
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	29	15	7	8
	Hayır	11	3	5	4
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	8	4	4	4
	Hayır	32	14	8	8

Sonuç : Keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğüm hedefim eğlence müziği yapmaktır sorusunda % 40 ile hiç seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 49 15.a)Keman eğitiminize katkıda bulunan derslerin önem derecesini belirtiniz .
(Solfej –Dikte)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	-	-	3	26
	Kız	1	3	5	44
Sınıf	Y.Lise1	1	1	2	11
	Lise1	-	-	1	14
	Lise2	-	-	3	22
	Lise3	-	2	2	23
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	-	3	5	51
	Hayır	1	-	3	19
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	1	1	18
	Hayır	1	2	7	52

Sonuç : Keman eğitiminize katkıda bulunan derslerden solfej-dikte % 85 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 50 15.b)Keman eğitiminize katkıda bulunan derslerin önem derecesini belirtiniz .
(Armoni)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	1	7	15	6
	Kız	2	8	23	20
Sınıf	Y.Lise1	2	2	8	3
	Lise1	-	1	9	5
	Lise2	-	5	9	11
	Lise3	1	7	12	7
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	3	13	22	21
	Hayır	-	2	16	5
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	-	5	8	7
	Hayır	3	10	30	19

Sonuç : Keman eğitiminize katkıda bulunan derslerden Armoni % 47 ile orta seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 51 15.c)Keman eğitiminize katkıda bulunan derslerin önem derecesini belirtiniz .
(Piyano)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	2	7	14	6
	Kız	4	8	19	22
Sınıf	Y.Lise1	1	1	5	8
	Lise1	-	2	7	6
	Lise2	2	4	10	9
	Lise3	3	8	11	5
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	5	9	24	21
	Hayır	1	6	9	7
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	2	5	7	6
	Hayır	4	10	26	22

Sonuç : Keman eğitiminize katkıda bulunan derslerden Piyano % 40 ile orta seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 52 15.d)Keman eğitiminize katkıda bulunan derslerin önem derecesini belirtiniz .
(Orkestra)

Öğrencilerin Özellikleri		Değerlendirme Bölümü			
		Hiç	Az	Orta	Çok
Cinsiyet	Erkek	2	6	4	17
	Kız	7	6	11	29
Sınıf	Y.Lise1	5	3	2	5
	Lise1	1	2	4	8
	Lise2	3	5	2	15
	Lise3	-	2	7	18
AGSL Öncesi Müzik Eğitimi	Evet	8	7	13	31
	Hayır	1	5	2	15
AGSL Öncesi Keman Eğitimi	Evet	1	3	7	9
	Hayır	8	9	8	37

Sonuç : Keman eğitiminize katkıda bulunan derslerden orkestra % 55 ile çok seçeneği belirleyici olmuştur.

Tablo : 53 Öğretmen Anketi uygulanan okullar

OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	6
İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	5
Bursa Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	4
Tekirdağ Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	2
Çanakkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	4
Lüleburgaz Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1
TOPLAM	22

Tablo : 54 Ankete katılan öğretmenlerin cinsiyetleri

Cinsiyet	Sayı	Yüzdelerik
Erkek	10	% 46
Kız	12	% 54
Toplam	22	% 100

Tablo : 55 Ankete katılan öğretmenlerin hizmet yılları

Kaç Yıllık Öğretmensiniz	1-3 yıl	3-8 yıl	8-14 yıl	14 yıl ve üzeri	Toplam
	4	9	5	4	22

Tablo : 56 Ankete katılan öğretmenlerin bitirdiği okullar

En son bitirilen okul	Eğitim Fakültesi	Konservatuar	Toplam
	19	3	22

Tablo : 57 Ankete katılan öğretmenlerin bitirdiği programlar

En son bitirdiğiniz program	Lisans	Master	Toplam
	17	5	22

Tablo : 58 Ankete katılan Keman öğretmenlerinin Keman öğrenci sayıları

Keman Öğrenci Sayınız	1-5 arası	5-10 arası	10-15 arası	15-20 arası	20 ve üzeri	Toplam
	2	5	10	4	1	22

Tablo : 59 Öğretmen Anketi Soruları Genel Değerlendirmesi

No	Soru Adı	Hiç	Az	Orta	Çok	Yüzdellik
1	6.a	-	-	1	21	95
2	6.b	-	-	2	19	86
3	6.c	-	1	9	12	54
4	6.d	-	2	12	7	54
5	7.a	1	1	2	18	81
6	7.b	-	1	2	19	86
7	7.c	-	-	10	12	54
8	7.d	1	1	3	17	77
9	8.a	-	-	7	15	68
10	8.b	-	-	1	21	95
11	8.c	-	1	6	15	68
12	8.d	-	-	2	20	90
13	9.a	-	-	1	21	95
14	9.b	-	-	-	22	100
15	9.c	-	2	2	18	81
16	9.d	1	1	8	12	54
17	10.a	-	1	2	19	86
18	10.b	1	1	14	6	63
19	10.c	1	14	5	2	63
20	10.d	5	10	4	3	45
21	11.a	-	1	2	19	86
22	11.b	-	2	4	16	72
23	11.c	2	7	11	2	50
24	11.d	6	7	6	3	39
25	12.a	-	1	9	12	54
26	12.b	4	5	10	3	45
27	12.c	-	-	6	16	72
28	12.d	-	1	7	14	63
29	13.a	1	1	7	11	50
30	13.b	-	1	3	18	81
31	13.c	1	2	4	15	68
32	13.d	-	2	8	12	54
33	14.a	1	2	10	8	45
34	14.b	1	3	13	5	59
35	14.c	-	3	6	13	59
36	14.d	-	2	8	12	54
37	15.a	-	2	9	11	50
38	15.b	-	2	5	15	68
39	15.c	1	6	10	5	45
40	15.d	8	10	4	-	45

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri saptamayı ve bu güçlüklerin çözümlenmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlayan bu çalışma gerek alanyazın araştırması gerekse anketler sonucu bu alanda eğitim yapan keman öğrencileri ve keman öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlara ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan araştırma ve ankette belirlenen öğrencilerin cinsiyet özelliği, sınıf seviye farklılıkları ve illere göre okulların değerlendirme sonuçları verilerine göre bu bağlamda çok farklı frekans ,yüzdelerik değer sapmaları olmadığı görülmüştür.Yine öğretmenlere yönelik anket ve araştırmalarda kıdem farkı, mezun olduğu okul veya programın genel olarak çok farklı frekans ve yüzdelerik değer sapmaları ve farklılıkları ortaya çıkarmadığı için sonuçlar öğrencilere ilişkin ve öğretmenlere ilişkin sonuçlar olmak üzere iki başlıkta toplanmıştır.

Öğrencilere ilişkin sonuçlar

1. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okuyan keman öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu okullara gelmeden önce çeşitli yollardan müzik aldıkları ancak çok az bir bölümünün çok kısa süreli keman eğitimi aldığı,
2. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okuyan keman öğrencilerin çoğunluğunun bu okulları tercih ederken kendi istekleri ve müzik öğretmenlerinin yönlendirmesinin etkili olduğu,
3. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okuyan keman öğrencilerin çoğunluğunun keman branşını seçmede kendi isteklerinin ve öğretmen seçiminin etkili olduğu,
4. Keman eğitimine yeni başlayan öğrencilerin en çok zorlandıkları öğrenme basamakları olan duruş ve tutuş,yay tekniği, sağ el tekniği ve entonasyon aşamalarında yay tekniği ve entonasyonun ön plana çıktığı ancak frekans dağılımının birbirine çok yakın olduğu,
5. Bu okullarda eğitim gören keman öğrencilerin öğretmenlere ilişkin görüşlerinde arzulanan öğretmen profilinin öğrencisine güven veren, geliştirici ve tutarlı , alanında yeterli ancak baskıcı olamayan bir yapıya sahip olması gerektiği,

6. Keman eğitimi alan öğrencilerin en çok yaşadıkları fiziksel rahatsızlıkların omuz ve sırt ağrıları, kola yayılan boyun ağrıları, el ve parmak ağrıları olduğu,
7. Keman dersini ve keman çalma performansını etkileyen en önemli faktörlerin ders sayısı ve etütler, metot ve eser seçimi olduğu ,
8. Keman dersini destekleyen en önemli dersin çoğunlukla solfej , kulak eğitimi ve orkestra (Toplu çalma) olduğu,
9. Keman öğrencilerinin çalgı seçimine ilişkin değerlendirmelerinde fiziğine uygun kaliteli keman seçiminin önemli olduğu,
10. Keman alanında eğitim gören Anadolu Güzel Sanatları Lisesi öğrencilerinin çoğunluğunun ilerideki yaşamlarında mesleki tercihlerini Müzik Öğretmeni olma yönünde kullandıkları, sonucuna varılmıştır.

Öğretmenlere ilişkin sonuçlar

1. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman branşı öğretmenliği yapan kişiler üzerinde yapılan mesleki profil araştırması sonucunda keman öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun Eğitim Fakültesi kökenli , ortalama 5-10 yıllık kıdeme sahip lisans mezunu öğretmenler olduğu ,
2. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerinde entonasyon ve ritm kavramının önemli olduğu,
3. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerindeki fiziksel özelliklerde sağlam bir bedensel yapının ve el –parmak durumunun önemli olduğu,
4. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin kişisel niteliklerinde anlama ve dikkat kabiliyeti yüksek öğrenciler istendiği,
5. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerinde ilk öğrenme basamaklarında çoğunlukla yay tekniği , duruş ve tutuşun önemli olduğu
6. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin keman branşını seçmede kendi isteklerinin ön planda olmasının önemli olduğu,
7. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki keman öğretmeni profilinin geliştirici ve tutarlı, alanında yeterli olmasının önemli olduğu,

8. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman derslerinde dersi etkileyen en önemli faktörün ders ayısı ve etütlerin olduğu
9. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin keman seçiminde fiziklerine uygun kaliteli keman seçiminin önemli olduğu,
10. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin eğitimleri sırasında seçilecek ekolün önemli olmadığı , her ekolün eşit tercih edildiği ancak önemli olanın öğrenciye yeterli çalışma ortamı hazırlama ve sürekliliğin sunulması olduğu,
11. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerinde başarıya ulaşılması için keman eğitimine en geç 10 yaşlarında başlanmasının yararlı olacağı sonucuna varılmıştır.

Öneriler

Araştırmaya yönelik öneriler

1. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi yapan öğretmenlerin bu alanda eğitim yapan öğrencileri bir bütün olarak algılayıp her türlü fiziksel, kişisel , bedensel özelliklerini düşünerek adeta her öğrenciyi farklı bir birey olarak görüp tek tip eğitim yerine tutarlı geliştirici anlayışlı ergenlik dönemi genel sorunlarını da göz önüne alarak çok farklı yaklaşımlar sergilemelidir.
2. Öğretmenlerin Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerinde karşılaşılabilecek muhtemel belirlenen sorunlara yönelik alternatif program, ders içeriği ve esnek öğretim metotları geliştirmesi , gerek öğretmen gerekse öğrencinin yararına olacağı inancıyla hareket ederek keman çalmayı bir yaşam biçimi haline getirerek sevdirmelidir.
3. Öğretmenlerin öğrencilerin sorunları göz ardı etmeden zamanında önlemler alarak soruları sorun haline getirmeden yanıtlayarak öğrencinin performansını hep ileriye götürmelidir.

Araştırmacılar için öneriler

1. Bu alan Ülkemizde Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin yaklaşık 10-15 yıllık bir geçmişi olması nedeniyle çok az üzerinde çalışma yapılmış bir alandır. Bu alanda yapılacak her yeni çalışma Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerde çok farklı bir detayı ortaya çıkararak bu alandaki eksikliklerinin ve yetersizliklerin taranarak daha iyi bir sonuca ulaşılmasında etkili olacaktır.
2. Bu alanda gerek Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan psikolojik danışmanlarla , gerekse fizik tedavi uzmanı hekimler ve psikologlarla ortak çalışmalar yapılarak daha derin sorunlar saptanabilir ve çözümünde seçenekler geliştirilebilir.

EKLER :

1. “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi alan đrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükler” konulu đrenci anketi.
2. “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi alan đrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükler” konulu đretmen anketi.

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN EĞİTİMİNDE
KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNE İLİŞKİN
ÖĞRENCİ ANKETİ**

Bu Anket Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat dalında yürütülmekte olan “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi alan öğrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükler” konulu Yüksek Lisans düzeyinde bir araştırma kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla kullanılacaktır. Bu çalışma AGSL’lerde Keman eğitimi alan öğrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri tespit etmeyi ve bu güçlüklerin çözülmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlayacaktır. Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuca ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır. Anketle ilgili vereceğiniz bilgiler bu yüksek lisans araştırması dışında hiçbir yerde kesinlikle kullanılmayacaktır.

Değerli katkılarınız için teşekkür eder saygılar sunarım.

Çiğdem ULUÇ

Trakya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Sanat Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Lütfen aşağıdaki soruları sizce önemli olan seçenekler doğrultusunda işaretleyiniz

1. Cinsiyetiniz E K
2. Sınıfınız Aşağıdakilerden hangisidir Lise 1 Lise 2 Lise 3 Lise 4
3. AGSL ye gelmeden önce müzik eğitimi aldınız mı ? Evet Hayır
4. AGSL’ye gelmeden önce keman eğitimi aldınız mı ? Evet Hayır

5. AGSL' yi tercih etmenizde hangi faktör belirleyici oldu ?

- a) Kendi isteğim () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Müzik Öğretmenim () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Ailem () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Çevrem () Hiç () Az () Orta () Çok

6. Keman branşını seçiminizde hangi faktörler belirleyici rol oynadı?

- a) Kendi isteği () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Öğretmen () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Aile () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Çevre () Hiç () Az () Orta () Çok

7. Keman eğitimine başladığınızda ilk öğrenme basamaklarından hangilerinde en fazla zorlanma ile karşılaştınız?

- a) Duruş ve tutuş () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Yay tekniği () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Sağ el tekniği () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Entonasyon(Temiz ses üretme) () Hiç () Az () Orta () Çok

8. AGSL'lerdeki keman öğretmeni profili nasıl olmalıdır?

- a) Geliştirici ve tutarlı () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Alanında yeterli () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Esnek () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Baskıcı () Hiç () Az () Orta () Çok

9. Keman eğitimine başladığınız zaman hangi fiziksel rahatsızlık faktörleriyle karşılaştınız?

- a) Bedensel yorgunluk () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) El ve parmak ağrıları () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Kola yayılan boyun ağrıları () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Omuz ve sırt ağrıları () Hiç () Az () Orta () Çok

10. Keman dersi işleyişine etki eden hangi faktörler önemlidir?

- a) Dersliğin fiziki yapısı () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Ders müfredatı () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Ders sayısı ve etütler () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Öğretim metotları () Hiç () Az () Orta () Çok

11. AGSL'lerdeki keman öğrencilerinin çalgısına ilişkin hangi faktörler önemlidir?

- a) Ucuz ve kalitesiz keman () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Fizikine uygun keman boyu () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Kaliteli bir keman () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Yay, çenelik ve yastık seçimi () Hiç () Az () Orta () Çok

12. Keman çalma performansınızı etkileyen en önemli faktörler hangileridir?

- a) Öğretmene güven () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Çalgı kalitesi () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Metot ve eser seçimleri () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Disiplinli çalışma () Hiç () Az () Orta () Çok

13. Keman çalma performansınıza en çok hangi faktörlerin olumlu katkıda bulunduğu inanıyorsunuz?

- a) Dizi ve arpej Hiç Az Orta Çok
 b) Etütler Hiç Az Orta Çok
 c) Eserler Hiç Az Orta Çok
 d) Orkestra eserleri Hiç Az Orta Çok

14. Keman eğitiminin sonunda ulaşmayı düşündüğünüz hedefin derecesinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz?

- a) Keman Öğretmeni olmak Hiç Az Orta Çok
 b) Orkestrada icracılık Hiç Az Orta Çok
 c) Müzik Öğretmeni olmak Hiç Az Orta Çok
 d) Eğlence müziği yapmak Hiç Az Orta Çok

15. Keman eğitiminize katkıda bulunan derslerin önem derecesini belirtiniz

- a) Solfej –Dikte Hiç Az Orta Çok
 b) Armoni Hiç Az Orta Çok
 c) Piyano Hiç Az Orta Çok
 d) Orkestra Hiç Az Orta Çok

Katkılarınız için teşekkür ederim.

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN EĞİTİMİNDE
KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNE İLİŞKİN
ÖĞRETMEN ANKETİ**

Bu Anket Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat dalında yürütülmekte olan “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi alan öğrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükler” konulu Yüksek Lisans düzeyinde bir araştırma kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla kullanılacaktır. Bu çalışma AGSL’lerde Keman eğitimi alan öğrencilerin Keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri tespit etmeyi ve bu güçlüklerin çözümlenmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlayacaktır. Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuca ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır. Anketle ilgili vereceğiniz bilgiler bu yüksek lisans araştırması dışında hiçbir yerde kesinlikle kullanılmayacaktır.

Değerli katkılarınız için teşekkür eder saygılar sunarım.

Çiğdem ULUÇ

Trakya Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Müzik Ana Sanat Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Lütfen aşağıdaki soruları sizce önemli olan seçenekler doğrultusunda işaretleyiniz

1. Cinsiyetiniz E K
2. Kaç yıllık müzik öğretmenisiniz ?
 1-3 yıllık 3-8 yıllık 8-14 yıllık 14 yıl ve üzeri
3. En son bitirdiğiniz okul hangisidir?
 Eğitim Fakültesi Mz.Bl. Devlet Konservatuvarı Diğer
4. En son bitirdiğiniz program hangisidir?
 Lisans Yüksek Lisans Doktora Diğer

5. Bir eğitim – öğretim yılında ortalama kaç keman öğrencisiyle çalışıyorsunuz?

() 1-5 () 5-10 () 10 -15 () 15-20 () 20 ve üzeri

6. AGSL’lerdeki keman öğrencilerinde hangi Müziksel nitelikler daha önemlidir?

- a) Entonasyon () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Ritm () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Müzikalite () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Yaratıcılık () Hiç () Az () Orta () Çok

7. AGSL’lerdeki keman öğrencilerinde hangi Fiziksel nitelikler daha önemlidir?

- a) Sağlam Bedensel yapı () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) El ve parmak durumu () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Refleks () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) İki kol arası koordinasyon () Hiç () Az () Orta () Çok

8. AGSL’lerdeki keman öğrencilerinde hangi kişisel nitelikler daha önemlidir?

- a) Zeka () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Dikkat () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Hafıza () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Anlama () Hiç () Az () Orta () Çok

9. AGSL’lerdeki keman öğrencilerinde hangi ilk öğrenme basamakları daha önemlidir?

- a) Duruş ve tutuş () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Yay tekniği () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Sağ el tekniği () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Entonasyon () Hiç () Az () Orta () Çok

10. AGSL’lerdeki öğrencilerin keman branşını seçimlerinde hangi faktör daha önemlidir?

- a) Kendi isteği () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Öğretmen () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Aile () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Çevre () Hiç () Az () Orta () Çok

11. AGSL’lerdeki keman öğretmeni profili nasıl olmalıdır?

- a) Geliştirici ve tutarlı () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Alanında yeterli () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Esnek () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Baskıcı () Hiç () Az () Orta () Çok

12. AGSL’lerdeki keman dersi işleyişine etki eden hangi faktörler önemlidir?

- a) Dersliğin fiziki yapısı () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Ders müfredatı () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Ders sayısı ve etütler () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Öğretim metotları () Hiç () Az () Orta () Çok

13. AGSL’lerdeki keman öğrencilerinin çalgısına ilişkin hangi faktörler önemlidir?

- a) Ucuz ve kalitesiz keman () Hiç () Az () Orta () Çok
 b) Fizikine uygun keman boyu () Hiç () Az () Orta () Çok
 c) Kaliteli bir keman () Hiç () Az () Orta () Çok
 d) Yay, çenelik ve yastık seçimi () Hiç () Az () Orta () Çok

14. AGSL'lerdeki keman öğrencilerinin eğitiminde hangi Keman ekolü daha önemlidir?

- a) Alman keman Ekolü () Hiç () Az () Orta () Çok
b) Fransız-Belçika Ekolü () Hiç () Az () Orta () Çok
c) Çağdaş Rus Ekolü () Hiç () Az () Orta () Çok
d) Karma Ekol () Hiç () Az () Orta () Çok

15. Başarıya ulaşmak için Keman eğitiminde hangi yaş dönemi daha önemlidir?

- a) 5-10 yaş dönemi () Hiç () Az () Orta () Çok
b) 10-14 dönemi () Hiç () Az () Orta () Çok
c) 14-18 yaş dönemi () Hiç () Az () Orta () Çok
d) 18 ve üzeri yaş dönemi () Hiç () Az () Orta () Çok

Katkılarınız için teşekkür ederim.

KAYNAKÇA

- Camp, M.W., Teaching Piano, Alfred Publishing Co, Inc, California, USA, 1992.
- Ertem, Ş., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'ndeki Piyano Eğitiminde Müzikalite Kavramının Önemi ve Oluşumunun İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü , 1997.
- Fenmen, M., Müzikçinin El Kitabı, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1991.
- Gold, M., Motivating Students With Praise and Enthusiasm, Illinois, USA, Clavier, Nisan, 1999.
- Hallum, R., Maurice Hinson's Boundless Energy and Enthusiasm. Illinois, USA, Clavier, Aralık, 1998.
- Lychner, J.A., Progress in Making Good Sounds Precedes Learning to Read Music. The Instrumentalist, Kasım, 2002.
- Marcus, A., Adds Imagination to Music, Illinois, USA, Clavier, Ekim, 2002.
- Montparker, C., Keeping the Joy In Piano Lessons, Illinois, USA, Clavier, Aralık, 1998
- Stone, M.D., Beginners Can Learn To Add Expression And Good Phrasing, The Instrumentalist, Mart, 2003.
- Strouse, L, H., What Do We Teach When We Teach Interpretation, American Music Teacher, USA, Şubat/Mart, 1991.
- Waterman, F., On Piano Teaching And Performing, Faber Music In Association With Faber And Faber, 1983, Printed In England.
- Akın, Özlem, "Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Keman Öğretim Programının Değerlendirilmesi", Yüksek Lisans Tezi, GÜGEF Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2001.
- AGSL müzik bölümleri çalgı (keman) 1,2,3 dersi öğretim programı, Ankara, Ekim 1997.
- Bloom, B. S, "İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme", MEB yayınları, İstanbul, 1995.
- Çilden, Şeyda, "Bireysel Çalgı Eğitiminde Temel İlkeler ve Etkili Faktörler", Çağdaş Eğitim Dergisi, Ankara, 2001.
- Çilden, Şeyda, "Nitelikli Ses Elde Etmede Yay Kullanımının Önemi", G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 20, Sayı 2, 153-158, Ankara, 2000.
- Çilden, Şeyda, "Yaylı Çalgı Eğitimi Etkileyen Faktörler", AİBÜ Eğitim Fakültesi "Müzik Eğitimi Sempozyumu", Bolu, 1997.
- Fenmen, Mithat, "Müzik için El Kitabı", Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1991.
- Sönmez, Veysel, "Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı", Pegem, Ankara, 1994.
- Uçan, Ali, "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinin Eğitim Programları Sorunları", Mavi Nota Müzik ve Sanat dergisi, Sayı 20, Trabzon, 1996.
- Uçan, Ali, "AGSL Müzik Bölümleri'nin Eğitim Programları Sorunları", AGSL Müzik Bölümleri Semineri, Uludağ Üniversitesi Yayınları s.106-146, Bursa, 1995.

- Uçan, Ali, “İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994.
- Yüksel, Sedat, “Sınıf Yönetimi” Bölüm IV. Sınıf Ortamında Etkili Öğretmen Davranışları, Nobel Yayım, Ankara, 2003.
- Aksoy, B. (1994). Avrupalı Gezginlerin Gözüyle Osmanlılarda Musiki. İstanbul: Pan Yayıncılık, 80.
- Aksoy, B. (2000). The Contributions Of Multi-Nationality To Classical Ottoman Music-History 2.HTM. s.4.
- Aşkın, C. (1992). The Violin In Turkey. London: City Univercity (Master Thesis).
- Barut, Z. (1995). Türk Musikisinde Keman Eğitimi İçin Bir Metod Araştırması. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi), 7.
- Büyükaksoy, F. (1997). Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler. Ankara: Armoni Ltd. Şti.
- Çilden, Ş. (1997). Yaylı Çalgı Eğitimini Etkileyen Faktörler. Bolu: Güzel Sanatlar Lisesi Sempozyumu, 1.
- Ergün, M. (2001). Öğretmen Yetiştirme. Türk Eğitim Tarihi.
- Gazimihâl, Mahmut R. (1955). Askeri Muzıkları Tarihi. İstanbul: Maarif Basımevi, 50.
- Gökyay, Orhan Ş. (1941). Devlet Konservatuvarı Tarihçesi. Ankara: Maarif Vekaleti Yayını,
- Gönlüm, E. (1993). Keman Ekolleri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi),25.
- Kaya, Yahya K. (1984). İnsan Yetiştirme Düzenimiz: Politika-Eğitim-Kalkınma. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İdari Bilimler Döner Sermaye İşletmesi tesislerinde basılmıştır,70.
- Kurtaslan, Z. (2001). Çağdaş Türk Bestecilerinin Keman Konçertolarındaki Yay Teknikleri Üzerine Bir Araştırma. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2-3.
- Öztuna, Y. (1969). Türk Musikisi Ansiklopedisi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 336.
- Tebiş, C. (2002). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Keman Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak Müzik Öğretmenliği Formasyonu Açısından Değerlendirilmesi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), 12.
- Uçan, A. (1980). “Çevreden Evrene Keman Eğitimi” Üzerine. Çağdaş Eğitim Dergisi, 20.

Uçan, A. (1996). Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

Uslu, M. (1998). Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi. İstanbul: (Yayınlanmamış Doktora Tezi), 183.